

Nr 233.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående indragning av viss personal vid domänverket m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och ecklesiastikdepartementen anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld:

Genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen hava under 1932 flera betydelsefulla skogslagstiftningsfrågor, som sedan åtskilliga år stått på dagordningen, bringats till sin lösning. Den 13 maj 1932 utfärdades lag om häradsallmänningar (nr 107), varigenom nya grunder infördes för förvaltningen av häradsallmänningarna och tillsynen över desamma. Lagstift-

Bihang till riksdagens protokoll 1933. 1 saml. Nr 233.

ningen för enskilda skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län omlades jämlikt lagen den 10 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker m. fl. områden. Slutligen innebar den ecklesiastika boställsordningen den 30 augusti 1932 (nr 400) en fullständigt ny ordning i fråga om vården av de ecklesiastika boställenas skogar. De två förstnämnda lagarna skola träda i kraft den 1 januari 1934. Den ecklesiastika boställsordningen träder jämlikt kungörelse den 30 augusti 1932 (nr 412) i kraft den 1 maj 1933.

De sålunda beslutade lagändringarna medföra, att en väsentlig del av de arbetsuppgifter, som för närvarande ankomma på domänverket, överflyttas till andra organisationer. Den vård och förvaltning av häradsallmanningarna, som enligt förordningen den 26 januari 1894 (nr 17, s. 1) angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket nu ankommer på skogsstaten, skall framdeles ombesörjas av delägarna själva, och den uppsikt över skogarna, som enligt samma förordning utövas av domänverket, skall ankomma på vederbörande skogsvårdsstyrelse. Sedan förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker upphört och ersatts med en lag, enligt vilken uppsikten över lagens efterlevnad skall utövas av vederbörande skogsvårdsstyrelse, kommer domänverkets befattning med de enskildas skogar i nämnda trakter att upphöra. Domänverket befrias ävenledes från den omedelbara vård och förvaltning eller kontroll, som jämlikt kungörelsen den 9 december 1910 (nr 141, s. 40) angående grunder för ändringar i lagstiftningen om ecklesiastika boställsskogar samt förenämnda förordning den 26 januari 1894 åligger domänverket.

Den 16 september 1932 uppdrog Kungl. Maj:t åt domänstyrelsen att skyndsammast utarbeta och till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag rörande domänverkets organisation och vad härmed sammanhängde, som kunde föranledas därav, att förvaltningen av vissa skogar enligt under 1932 fattade beslut skulle överflyttas från domänstyrelsen. Till följd härav har domänstyrelsen den 14 december 1932 dels överlämnat uppgift å den personal inom domänverket, som beräknas bliva övertalig på grund av nämnda minskning av verkets arbetsuppgifter, dels avgivit förslag beträffande förfarandet vid avskiljande av övertalig personal samt ersättning åt sådan personal. Häröver hava infortrade yttranden avgivits den 16 januari 1933 av statskontoret, den 17 samma månad av kammarkollegiet, den 24 samma månad av riksräkenskapsverket samt den 7 februari 1933 av kommunikationsverkens lönenämnd. Kammarkollegiet har begränsat sitt utlåtande till prästskogarna, d. v. s. skogarna till boställen, anslagna till avlöning åt det territoriella prästerskapet, samt ansett sig icke böra ingå i bedömande av ärendet i hela dess omfattning utan huvudsakligen allenast i vad däri behandlas frågan om den ersättning, som ur kyrkofonden borde erläggas till domänfonden för dennas utgifter för personal,

som bleve övertalig till följd av prästskogarnas förläggande till annan förvaltning. Därjämte hava yttranden inkommit från personalsammanslutningarna inom domänverket, nämligen föreningen Sveriges ordinarie jägmästare, De extra jägmästarnas förbund samt Sveriges kronojägareförbund.

Då jag nu anhåller att få anmäla denna fråga, torde jag till en början böra lämna en 1) redogörelse för vad vid 1932 års riksdag förekommit i ämnet, som därefter behandlas i följande avdelningar, nämligen 2) beräkning av övertalig personal, 3) förfarande vid avskiljande av övertalig personal, 4) avlöning och ersättning åt entledigad ordinarie personal, 5) ersättning åt entledigad icke ordinarie personal samt 6) ersättning till domänfonden för kostnad för sådan avlöning och ersättning. Slutligen torde jag få ingå på 7) frågan om antalet ordinarie befattningshavare vid domänverket.

1. Frågans behandling vid 1932 års riksdag.

a) *Administrationn av de s. k. lappmarksskogarna.*

Förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden framlades i proposition nr 217/1932.

I propositionen lämnades, bland annat, redogörelse för ett av *domänstyrelsen* den 30 september 1931 avgivet yttrande över 1927 års skogssakkunnigas för lappmarken betänkande. I fråga om de ekonomiska följderna, som skulle uppstå, därest det numera antagna förslaget skulle vinna statsmakternas bifall, anförde domänstyrelsen:

Skulle sakkunnigas förslag vinna statsmakternas gillande, uppstode vissa konsekvenser för domänverket, nämligen i form av betydande personalindragningar. Styrelsen hade, sedan frågan aktualiserats genom betänkandets offentliggörande, verkställt ny utredning beträffande personalindragningen och kommit till den uppfattningen, att, därest domänverket befriades från handhavandet av lappmarkslagen, följande ordinarie befattningar måste indragas, nämligen 7 jägmästar- och 46 kronojägartjänster. Härtill komme viss extra ordinarie personal, nämligen 4 jägmästare och 11 kronojägare, och slutligen 21 extra jägmästare och 12 extra kronojägare. Nämnda extra personal tjänstgjorde emellertid endast cirka 7 respektive 6 månader per år. Uti den tidigare utredningen hade beräknats en indragning av 2 ordinarie och 9 extra ordinarie jägmästare, alltså lika stort antal förvaltande personal i fast anställning, som den sista utredningen givit vid handen, ehuru väl med avsevärd förskjutning emellan de båda kategorierna. Beträffande den bevakande personalen ifrågasattes nu en indragning av 46 ordinarie kronojägare mot 31 enligt tidigare beräkning samt 11 årsförordnade extra ordinarie kronojägare mot förut beräknade 12. Av extra personal räknade styrelsen med samma antal såväl jägmästare som kronojägare som år 1929. Utgående från vissa medeltal beträffande såväl löneklass som lönegrupp

för den ordinarie personalen samt motsvarande gruppering för den extra ordinarie beräknade styrelsen, att nu till indragning ifrågakommande 7 ordinarie jägmästare, 4 extra ordinarie jägmästare, 46 kronojägare och 11 extra ordinarie kronojägare uppbure en sammanlagd avlöning per år av 283,279 kronor, därvid dyrtidstillägg beräknats efter 12 procent. Till sagda personal utginge i medeltal per år i traktamenten och resekostnadsersättning 93,066 kronor, vilket utgjorde sammanlagt 376,345 kronor. Härtill komde avlöningsförmåner, d. v. s. arvode, dagtraktamenten och resekostnadsersättning för den extra personal, som jämväl skulle bliva övertalig, nämligen 21 jägmästare och 12 kronojägare, eller 119,094 kronor enligt 1929 års utredning. Styrelsen hade här ej funnit anledning till någon ändring i tidigare beräkningar på grund av ändrade dyrtidstillägg, enär tjänstgöringstiden för denna extra personal för år 1931 ej ännu kunnat fastställas. De direkta avlöningsförmånerna till den personal, som skulle bliva övertalig under viss angiven förutsättning, stege sålunda till cirka 495,439 kronor, vilken summa å andra sidan skulle kunna sägas representera de direkta kostnaderna för domänverket för lappmarkslagens handhavande.

Därest nyss angivna förutsättning skulle bliva verklighet, finge nyssnämnda antal ordinarie och extra ordinarie personal, som icke vidare kunde beredas sysselsättning i domänverkets tjänst, icke utan vidare avskedas utan måste ställas på indragningsstat. Beträffande åter den extra, under sommarsäsongen anställda personalen syntes densamma icke vidare kunna påräkna sysselsättning i domänverkets tjänst i annan mån än för rekrytering av personalen i övrigt.

Om därför berättigande gäves åt de synpunkter och önskemål, som styrelsen här nyss framlagt, borde vid jämförelse av kostnaderna för en reviderad lappmarkslags handhavande å ena sidan genom skogsvårdsstyrelser och å den andra genom domänverket med dess nuvarande organisation, till den av de sakkunniga beräknade kostnaden för det förra alternativet läggas den beräknade kostnaden för överförande på indragningsstat av det antal ordinarie och extra ordinarie personal, som styrelsen här förut angivit såsom blivande övertalig, eller i runt tal 283,000 kronor, vilket sistnämnda belopp dock minskades undan för undan i den mån indragna tjänstemän pensionerades eller avlede.

Föredragande departementschefen anförde beträffande handhavandet av den nya lagen, bland annat, att det vore synnerligen önskvärt, att vederbörande skogsvårdsstyrelser i största möjliga utsträckning måtte tillgodogöra sig den sakkunskap beträffande lappmarksskogarna, som besuttes av nuvarande förvaltande och bevakande personal inom skogsstaten, ävensom att detta önskemål torde vara beaktansvärt jämväl med hänsyn därtill att, på sätt framginge av domänstyrelsens yttrande, ett icke obetydligt antal skogsstatspersonal komme att genom den föreslagna organisationsförändringen bliva övertaligt. — I fråga om kostnaderna för den föreslagna förändrade organisationen framhöll departementschefen, bland annat, att en ökning i de av omorganisationen föranledda kostnader skulle inträda, om den skogsstaten tillhöriga personal, vilken genom berörda omorganisation bleve övertalig, överfördes på indragnings- eller övergångsstat. Vad till förmån för en dylik åtgärd anförts ägde enligt departe-

mentschefens mening fog, och syntes frågan framdeles böra bliva föremål för närmare övervägande. Utan att taga slutgiltig ställning till frågan omnämnde departementschefen, att av de tjänster, vilka enligt domänstyrelsens utredning skulle behöva indragas, 4 revirförvaltarebefattningar och 10 bevakningstjänster vore i avvaktan på en sedan någon tid motsedd ändring av lappmarkslagen tillsatta allenast på förordnande.

Jordbruksutskottet anförde i sitt utlåtande nr 72 bland annat följande:

Mot förslaget hade anförts, att dess genomförande skulle medföra betydande kostnader för statsverket. Enligt den utredning, som i ärendet föreläge, syntes berörda kostnader komma att överstiga dem, vilka staten nu finge vidkännas i anledning av lappmarkslagen, med omkring 300,000 kronor årligen. Denna kostnadsberäkning förutsatte, att den personal i domänstyrelsen, som genom den nya lagen bleve övertalig, överfördes på indragningsstat. Enligt domänstyrelsens uppgift uppbure den ordinarie och extra ordinarie personal, som kunde ifrågakomma till indragning, en sammanlagd avlöning av 283,279 kronor om året, därvid dyrtidstillägg beräknats efter 12 procent. Utskottet förstode väl, att en ökning av statens utgifter med det ganska avsevärda belopp, det här rörde sig om, kunde, särskilt i dessa tider, ingiva betänkligheter. Å andra sidan ville utskottet framhålla, att den fråga, som nu vore föremål för utskottets behandling, vore för mycket stora delar av landet utav synnerlig vikt. Det vore angeläget, att densamma snart vunne sin lösning. Ett uppskov på allenast ett eller annat år torde ur statsfinansiell synpunkt vara utan större betydelse. Att ställa saken helt på framtiden syntes icke försvarligt. Utskottet funne därför kostnadsskäl icke vara av den art, att de borde föranleda avslag å Kungl. Maj:ts förslag. I detta sammanhang ville utskottet uttala den förväntan, att övertalig personal inom domänverket komme att i så stor utsträckning som möjligt vinna anställning hos de skogsvårdsstyrelser, vilkas personalbehov ökades genom den nya lagen. I den mån så komme att ske, minskades givetvis de beräknade utgifterna för statsverket.

b) Förvaltningen av de ecklesiastika boställenas skogar.

I proposition nr 187/1932 framlade Kungl. Maj:t förslag till ny ecklesiastik boställsordning. Enligt det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet har i fråga om konsekvenserna av den föreslagna förändrade administrationen i ärendet förekommit följande.

Domänstyrelsen anförde i utlåtande den 14 november 1931:

Den skogsstatspersonal, som vid nuvarande organisation toges i anspråk för förvaltning av löneboställenas skogar, kunde beräknas utgöra, av ordinarie personal, minst 1 överjägmästare samt omkring 17 jägmästare och 76 kronojägare ävensom, av icke-ordinarie personal, omkring 6 revirassistenter och 14 kronojägare.

Därest statsmakterna skulle pröva lämpligt att genomföra en ändrad organisation, i enlighet med föreliggande förslag, av förvaltningen av löneboställenas skogar, komme detta att nödvändiggöra en fullständig omgestaltning av gränserna för statens revir och bevakningstrakter, särskilt inom de sju södra överjägmästardistrikten, med därav föranledd avsevärd ökning av dessa administrationsområdets geografiska omfattning och

stegring av kostnaderna för resor och förrättningar inom desamma för domänfondens skogar.

På grund av boställsskogarnas belägenhet i förhållande till andra allmänna skogar torde överförandet till annan förvaltning av dessa skogar icke kunna medföra indragning, för domänverkets vidkommande, av hela det antal befattningar, vilkas innehavare för det dåvarande beräknades vara anställda för boställsskogarna. Överslagsvis beräknade styrelsen, att av nyss angivna personal minst 1 överjägmästare samt omkring 16 jägmästare, 70 kronojägare, 6 revirassistenter och 14 icke-ordinarie kronojägare skulle behöva indragas. Det vore att förutse, att i stiftstjänst komme att upptagas allenast ett mindre antal av de nu i domänverket för boställsskogarnas skötsel anställda tjänstemännen. Erfarenheter från det tillfälle, då den s. k. dimensionslagen i Väster- och Norrbottens läns kustland ersattes med 1923 års allmänna skogsvårdslag och de i dessa landsdelar nybildade skogsvårdsstyrelserna organiserade sin verksamhet, hade givit vid handen, att åtgärder från statsmakternas sida i syfte att i skogsvårdsstyrelsernas tjänst skulle upptagas den dåblivna övertaliga skogsstatspersonalen ej haft någon egentlig påföljd. Detta hade medfört, att domänfonden fått vidkännas kostnaderna för avlöning av tjänstemän, kvarstående å gammal stat och ej pliktiga att tjänstgöra, ävensom att domänverket, genom tillfälliga anordningar, måst draga försorg därom, att personal, som ännu sju år efter nämnda organisationsförändring vore övertalig, utförde åtminstone något arbete för den avlöning, som den ägde uppbära. En följd av att en stor kontingent av såväl förvaltande som bevakande personal vid nämnda tillfälle hade blivit övertalig vore även, att befodringsåldern inom nästan alla tjänstegrader inom domänverket undergått en avsevärd stegring till men för verket.

En än menligare inverkan i nu angiven riktning skulle genomförandet av nu föreslagna omläggning av organisationen av boställsskogarnas förvaltning, med hänsyn till det väsentligt större antal tjänstemän, varom nu vore fråga, kunna medföra för domänverkets förvaltningsuppgifter, därest icke särskilda åtgärder vidtoges beträffande dessa tjänstemän. Vid sådan omläggning av förvaltningen syntes billighet och rättvisa kräva, att det högst betydande antal tjänstemän, som bleve övertaliga, ekonomiskt säkerställdes. Domänverket, som för sin affärsverksamhet och de åligganden i övrigt, som ankomme å verket, icke kunde i sin tjänst upptaga de tjänstemän, som bleve övertaliga, ansåge ofrånkomligt, att desamma överfördes å indragningsstat eller i annan ordning bereddes mot deras nuvarande avlöningsförmåner svarande särskild ersättning, för vilket ändamål särskilt anslag — riksstatsanslag eller anslag ur kyrkofonden — syntes få anvisas i syfte, att domänfonden måtte hållas skadeslös för av förvaltningsreformen föranledda konsekvenser i detta hänseende.

Styrelsen hade, med utgång från vissa antagna medellönegrupper och medellöneklasser, beräknat, att avlöningen — traktaments- och resekostnadsersättning sålunda ej medräknad — för den personal, som bleve övertalig, skulle belöpa sig till omkring 400,000 kronor för ordinarie och 80,000 kronor för icke-ordinarie personal, häri inberäknat dyrtidstillägg med 12 procent.

Med hänsyn härtill hemställde domänstyrelsen, att, därest den föreslagna ändrade organisationen av förvaltningen av ekklesiastika boställenas skogar bleve genomförd, åtgärd måtte vidtagas för att den skogsstatspersonal, som i samband med sådan organisationsändring bleve övertalig,

med anlitande av särskilt anslag, måtte överföras å indragningsstat eller i annan ordning beredas mot dess nuvarande avlöningsförmåner svarande ersättning.

Departementschefen anförde till statsrådsprotokollet bland annat följande.

Beträffande härefter den av domänstyrelsen väckta frågan om ersättning till domänfonden i anledning av att domänverket nödgades avlöna tjänstemän, som efter den föreslagna förvaltningsreformen bleve övertaliga, torde kravet på sådan ersättning ej kunna fränkännas ett visst berättigande. Något spörsmål av större vikt vore detta naturligtvis icke, ty den besparing för domänfonden och därigenom indirekt för statsverket, som skulle vinnas genom ersättningen, motsvarades av en lika stor kostnad för kyrkofonden. Detta innebure, då kyrkofonden enligt departementschefens förslag skulle bliva effektivt utnyttjad till lättande av avgiftsskyldigheten inom församlingarna, att sagda kostnad ytterst skulle drabba de inom församlingarna avgiftsskyldiga. Vad som vunnes å kronodebetsedeln, förlorades alltså åter på kommunalskattesedeln. Men då domänverket vore ett affärsdrivande verk, som hade att förränta domänfondens kapital, funne departementschefen det naturligt, att domänstyrelsen framställt önskemål därom, att dessa kostnader ej måtte drabba domänverket.

Ersättningen torde böra vara så stor, att den täckte de förluster, som domänfonden i verkligheten nödgades vidkännas i anledning av förvaltningsreformen. Givetvis borde vid bestämmandet av ersättningen förfaras såsom i analoga fall redan hade skett. Sålunda syntes hänsyn böra tagas till att vissa av verkets befattningshavare måhända mot befrielse från all tjänstgöringsskyldighet för sin återstående tjänstetid nöjde sig med reducerade löneförmåner. Vidare vore det självklart, att ersättning icke borde utgå för tjänstemän, som vunne anställning såsom stiftsintendenter, som skogvaktare under dem eller som skogsförvaltare i pastoratens tjänst.

Med anledning av motionsvis framförda yrkanden, att såsom ytterligare utgiftspost skulle uppföras 200,000 kronor till »kostnad för övertalig personal samt minskad behållning av domänskogarna», anförde *sammansatta andra lag- och jordbruksutskottet* i sitt utlåtande nr 8 bland annat:

Den av motionärerna upptagna kostnaden för ersättning till domänfonden för avlöning åt övertalig skogsstatspersonal vore av övergående natur. Beloppet av ersättningen kunde icke bestämmas förrän det visat sig, hur stor personal som bleve övertalig och i vilken mån denna personal kunde överföras till den nya organisationen. Utredning borde ske i dessa avseenden, och beslut sedermera fattas om ersättningens belopp. Utskottet funne sig därför icke kunna ingå på bedömande av hur stort belopp, som erfordrades för ändamålet.

c) *Administrationn av häradsallmänningsarna.*

Domänstyrelsen avgav på anmodan av min företrädare i ämbetet i skrivelse den 15 januari 1931 yttrande, huruvida och i vad mån en sådan förändring i förvaltningssättet beträffande häradsallmänningsarna, som av sakkunniga föreslagits, möjliggjorde inskränkning i behovet av tjänstemän vid domänverket eller eljest kunde antagas föranleda besparing i

verkets driftkostnader. Styrelsen har i nämnda yttrande bland annat meddelat, att två revir samt en revirdel skulle kunna indragas, därest häradsallmanningarna överflyttades till annan administration. Därvid har styrelsen anmärkt, att indragningen av de två reviren syntes böra ifrågakomma först i samband med inträffande avgång av revirförvaltare inom vederbörande distrikt.

I statsrådsprotokollet till Kungl. Maj:ts proposition nr 10/1932 redogjorde departementschefen för domänstyrelsens nyssnämnda yttrande. Frågan om den personal inom domänverket, som beräknades bli övertalig genom överflyttningen av administrationen av häradsallmanningarna, föranledde intet uttalande vare sig av departementschefen eller från vederbörande utskotts eller riksdagens sida.

2. Beräkning av övertalig personal.

Domänstyrelsen har i förenämnda skrivelse den 14 december 1932 meddelat, att inom styrelsen påginge en allsidig utredning av domänverkets organisation, samt därom vidare anfört:

Resultatet härav kunde nu icke förutses, men det finge anses sannolikt, att denna prövning skulle leda till en reglering av tjänstgöringsområden utöver den, som påkallades av minskningen av verkets arbetsuppgifter. Styrelsen hade därför icke ansett lämpligt att till grund för utredningen rörande till följd av lagändringarna övertalig personal lägga en uppdelning av kvarvarande förvaltningsobjekt i förvaltnings- och bevakningsområden under förutsättning av i övrigt oförändrad organisation. En sådan regleringsplan skulle till väsentlig del inskränka sig till att utgöra allenast en konstruktion på papperet. Att på geografisk väg bestämma den övertaliga personalen skulle för övrigt bereda stora svårigheter, enär nästan samtliga tjänstgöringsområden omfattade skogar av olika slag, och man därför i regel nödgades hänföra delar av tjänster till de särskilda arbetsuppgifterna. Styrelsen hade på grund härav funnit sig böra stanna vid en beräkning av den personal, som med den nuvarande organisationen åbelöpte de skogar av skilda kategorier, varmed verket icke vidare skulle taga befattning. En på detta sätt utförd beräkning borde enligt styrelsens mening kunna tillförlitligt angiva i vad mån den organisation, som nu omprövades, uppbyggts och anlåtats för de bortfallande administrationsuppgifterna.

Såsom redan omnämnts har domänstyrelsen i utlåtande den 30 september 1931 meddelat, att styrelsen efter verkställd utredning kommit till den uppfattningen att, därest domänverket befriades från handhavandet av lappmarkslagen, följande ordinarie befattningar måste indragas, nämligen 7 jägmästare- och 46 kronojägartjänster, varjämte 4 extra ordinarie jägmästare och 11 extra ordinarie kronojägare ävensom 21 extra jägmästare och 12 extra kronojägare skulle bli övertaliga. Styrelsen har nu, med åberopande av en överlämnad sammanställning av överjägmästarnas beräkningar, meddelat, att styrelsen icke funnit anledning verkställa någon ytterligare utredning härom. Utöver den nyss

nämnda, å reviren tjänstgörande skogsstatspersonalen komme emellertid en del av verkets skogsindelningspersonal att bliva överflödig till följd av lappmarksskogarnas överflyttande till annan administration. Efter utredning härom, grundad å den verkliga tjänstgöringstid, som åbelöpt ifrågavarande skogar, har styrelsen kommit till det resultat, att 1 skogstaxator samt 1 årsanställd icke ordinarie kronojägare kunde anses vara stadigvarande sysselsatta med uppgifter, som hänförde sig till domänverkets befattning med indelning av lappmarksskogarna.

Beträffande verkningarna för domänstyrelsens del av den beslutade organisationsförändringen i fråga om lappmarksskogarna har styrelsen hänvisat till en av styrelsen utförd utredning rörande personal, som beräknats komma att bliva övertalig inom styrelsen, avseende administrationsförändringarna beträffande såväl lappmarkslagen som de ecklesiastika boställsskogarna och häradsallmänningsarna. Till denna utredning återkommer jag i det följande.

Till utgångspunkt för sina i förutnämnda utlåtande den 14 november 1931 framlagda beräkningar angående antalet befattningshavare inom skogsstaten, som, fränsett skogsindelningspersonalen, kunde anses belöpa å prästskogarna och som i följd därav bleve övertaliga, har domänstyrelsen tagit den av Kungl. Maj:t genom beslut den 31 december 1931 godkända grunden för beräkning av den ersättning, som jämlikt 6 § 4 mom. lagen den 9 december 1910 om kyrkofond skall av kyrkofonden utgöras för skogsstatens bestyr med prästskogarna utöver indelningskostnaden. Enligt sagda beslut är ersättningsgrunden följande: »Hela area-len produktiv mark, en tredjedel av den kubikmassa, som utlämnas eller försäljes på rot, och hela den kubikmassa, som avverkas genom domänverkets försorg, sammanslås till ett indextal, vilket sedan lägges till grund för fördelningen. Fördelningen sker revirvis.» Domänstyrelsen har dock icke verkställt fördelningen revirvis utan för revirgrupper, som i huvudsak motsvara de särskilda stiftens. Beräkningen är grundad på uppgifter för år 1928, som av domänstyrelsen ansetts vara ett mera normalt verksamhetsår än de följande åren. Domänstyrelsen har icke funnit anledning att nu verkställa annan utredning än en kontroll av beräkningarna, vilken föranlett vissa mindre jämkningar.

Enligt nämnda, av domänstyrelsen nu något jämkade beräkning, som beträffande den ordinarie personalen är grundad på det totala antalet revir och bevakningstrakter, oavsett om desamma äro besatta med ordinarie innehavare eller icke, kan av skogsstatspersonalen anses belöpa å boställsskogarna följande ordinarie tjänstemän, nämligen 2 överjägmästare, 17 jägmästare, 2 skogstaxatorer, 2 överjägmästarassistenter, 2 kontorsbiträden och 76 kronojägare ävensom av icke ordinarie tjänstemän 6 revirassistenter, 6 skogsindelningsassistenter och 17 kronojägare eller tillhoppa 130 befattningshavare.

Domänstyrelsen anförde emellertid i sitt utlåtande den 14 november 1931, att överförandet till annan förvaltning av dessa skogar på grund av deras belägenhet i förhållande till andra allmänna skogar icke kunde medföra indragning, för domänverkets vidkommande, av hela det antal befattningar, vilkas innehavare beräknades vara anställda för boställsskogarna. Styrelsen beräknade med hänsyn härtill, såsom av utlåtandet framgår, att ett något mindre antal befattningshavare skulle behöva indragas. Denna styrelsens sistnämnda beräkning av personal, som borde indragas som en följd av att domänverkets befattning med de ecklesiastiska skogarna upphörde, var gjord under förutsättning, att någon reglering av verkets organisation i övrigt icke skulle ske. Under sådana omständigheter kunde enligt domänstyrelsens uppfattning den indragning av personal, som vore möjlig att genomföra, rimligtvis icke motsvara det totala antalet befattningar, som enligt fördelning pro rata parte åbelöpte ifrågavarande skogar, enär den spridda belägenheten av skogarna, särskilt i övre Norrland, stundom gjorde en reglering av tjänstgöringsområdena, som föranleddes endast av ändringen beträffande de ecklesiastiska skogarnas förvaltning, praktiskt utförbar. Domänstyrelsen har emellertid nu framhållit, att denna personalindragning icke komme att bli en fristående regleringsfråga. Tjänstgöringsområdena skulle som en följd av alla de nämnda omständigheter, som i samverkan åstadkommit minskningen av personalbehovet, komma att omgestaltas inom hela landet, och regleringen av den övertaliga personalen för de ecklesiastiska skogarna skulle då endast bli ett led i en större, gemensam personalreglering. Vid sådant förhållande kunde personalindragningarna för de ecklesiastiska skogarnas del verkställas fullt ut i den omfattning, som verkligen motsvarade arbetsuppgiftens storlek. Enligt styrelsens mening saknade man därför anledning fråga den av Kungl. Maj:t godkända beräkningsgrunden för fördelning av domänverkets arbetsuppgifter.

Vad angår övertalig personal inom domänstyrelsen får jag hänvisa till den i detta avseende i det följande lämnade redogörelsen.

Kammarkollegiet har erinrat, att omförmälda, av domänstyrelsen tillämpade beräkningsgrund är avsedd att tillämpas för uträknande av det ersättningsbelopp, som för varje särskilt år skulle av kyrkofonden utgöras som gottgörelse för domänverkets arbete å prästskogarna under det i varje fall näst föregående året. Detta ersättningsbelopp måste bli växelande år från år. Nu åter vore det fråga om ersättning för ett genomsnittsförhållande. Då domänstyrelsen upplyst, att den nu verkställda beräkningen vore grundad på uppgifter för verksamhetsåret 1928 samt att dåvarande förhållanden inom skogsbruket å skogarna under domänverkets förvaltning kunde anses jämförelsevis normala, hade kollegiet icke någon erinran mot den tillämpade beräkningsgrunden.

Beträffande häradsallmänningsarna har *domänstyrelsen*, under hänvisning till sitt förut återgivna utlåtande angående den personal,

som på grund av lagändringen beräknades bliva övertalig, anført följande.

Frågan om personalens reglering på grund av ändringen av lagstiftningen rörande häradsallmanningarna hade av samma anledning, som domänstyrelsen framhållit beträffande personalregleringen för de eklestiska skogarna, kommit i ett annat läge genom den senare föreslagna och nu beslutade överflyttningen av även andra arbetsuppgifter. Styrelsen funne icke anledning att beträffande den på grund av häradsallmanningarnas överlämnande övertaliga personalen förfara på annat sätt än i fråga om annan övertalig personal. Den omförmälda revirdelen ansågo sig styrelsen ej böra redovisa i detta sammanhang med hänsyn till att de omnämnda indragningarna av revirförvaltare, såsom styrelsen i skrivelsen den 15 januari 1931 meddelat, förutsatte en viss förstärkning av den icke ordinarie förvaltande personalen. Styrelsen beräknade sålunda, att häradsallmanningarnas överflyttning till annan administration komme att medföra indragning av 2 jägmästarebefattningar.

Av verkställd undersökning framginge, att av skogsindelningspersonalen 1 icke ordinarie jägmästare haft stadigvarande sysselsättning med ifrågavarande skogar.

Den totala övertaliga personalen inom skogsstaten skulle enligt domänstyrelsens beräkningar alltså komma att bliva följande:

Befattning	Förvaltande personal				Bevakande personal och kontorsbiträden			
	lappmarks- skog	eekl. skog	härads- allm.	till- hopa	lappmarks- skog	eekl. skog	härads- allm.	till- hopa
<i>Ordinarie tjänstemän.</i>								
Överjägmästare	—	2	—	2	—	—	—	—
Jägmästare	7	17	2	26	—	—	—	—
Skogstaxator	1	2	—	3	—	—	—	—
Överjägmästarassistent	—	2	—	2	—	—	—	—
Kontorsbiträde	—	—	—	—	—	2	—	2
Kronojägare	—	—	—	—	46	76	—	122
Summa	8	23	2	33	46	78	—	124
<i>Icke ordinarie tjänstemän.</i>								
Revirassistent	25	6	—	31	—	—	—	—
Skogsindelningsassistent	—	6	1	7	—	—	—	—
Kronojägare	—	—	—	—	24	17	—	41
Summa	25	12	1	38	24	17	—	41
Summa summarum	33	35	3	71	70	95	—	165

Domänstyrelsen har slutligen lämnat en redogörelse för i vad mån styrelsens egen personal varit sysselsatt med ärenden,

som hänföra sig till de nu bortfallande arbetsuppgifterna. Därav framgår, att följande antal tjänstemän hava varit sýselsatta med uppgifter, som belöpa å de särskilda grupperna av skogar, nämligen:

Lönegrad eller tjänstegrupp enligt domänverkets avlöningsreglementen	För lappmarksskogarna	För de eckl. skogarna	För häradsallmänningar	Tillbopa
Lönegrad 15				
Ordinarie och extra stat	0.19	0.55	0.05	0.79
Lönegrad 12				
Extra stat	—	0.23	—	0.23
Lönegrad 10				
Ordinarie och extra stat	0.14	0.53	0.08	0.75
Lönegrad 9				
Ordinarie	0.03	0.81	0.01	0.85
Tjänstegrupp 7				
Icke ordinarie	0.20	1.13	0.07	1.46
Lönegrad 1—6 och tjänstegrupp 1—4				
Ordinarie och icke ordinarie	0.46	9.21	0.21	9.88

Härjämte beräknas, att personal, som av styrelsen mera tillfälligt anlitas, skall kunna i viss utsträckning undvaras. Härigenom skulle vinnas en arbetsminskning, som ungefärligen motsvarade 2 kvinnliga biträdens arbetskraft. Denna arbetsminskning fördelade sig å de särskilda förvaltningsobjekten sålunda:

lappmarksskogarna	3 procent
de ecklesiastiska skogarna	83 »
häradsallmänningar	14 »

Några kostnader skulle emellertid icke uppstå i samband med entledigande av sistnämnda personal. Domänstyrelsen har beträffande nu nämnda del av utredningen anført följande.

Då det gällde att fastställa det antal befattningar i skilda tjänstegrader, som kunde indragas med anledning av den inträffade beskärningen av domänverkets arbetsuppgifter, uppstode väsentligt större svårigheter beträffande domänstyrelsen än övriga delar av verket. Det ringa antalet befattningshavare inom varje lönegrad i domänstyrelsen ävensom den omständigheten, att utformningen av verkets centralorganisation kunde väntas bliva föremål för särskilt övervägande vid den kommande utredningen, gjorde det vanskligt att bedöma, huruvida indragningen av det antal tjänstemän, som åbelöpte de bortfallande arbetsuppgifterna, bleve nödvändig för styrelsens del. Styrelsen hade på grund härav icke ansett sig kunna för närvarande föreslå indragning av befattningar inom styrelsen. Avgörandet på denna punkt måste enligt styrelsens förmenande

anstå, till dess utredningen rörande verkets inre organisation avslutats. Emellertid syntes hinder icke möta mot att redan nu bestämma grunden för den ersättning, som domänfonden skäligen borde tillgodoföras för kostnader för övertalig personal, som kunde komma att uppstå, i den mån desamma åbelöpte de arbetsuppgifter, som nu skulle överlämnas åt andra organ.

Mot de av domänstyrelsen verkställda beräkningarna av övertalig personal har jag intet att erinra. *Departements-
chefen.*

3. Förfarande vid avskiljande av övertalig personal.

a) Översikt av de nuvarande personalförhållandena inom domänverket.

Domänstyrelsen har i sitt förslag lämnat en återblick över utvecklingen av personalförhållandena inom domänverket under senare år samt en redogörelse för den nuvarande personalsammansättningen inom verket. Då dessa förhållanden otvivelaktigt äro av stor betydelse för det sätt, varpå personalindragningarna böra genomföras, återger jag här domänstyrelsens framställning av förhållandena.

Den år 1915 tillkomna lappmarkslagen, som för närvarande gäller för de enskildas skogar inom ifrågavarande områden, medförde en betydande utökning av domänverkets såväl förvaltande som bevakande personal. Resultatet av vissa, på föranstaltande av statsmakterna verkställda utredningar, som ungefär samtidigt framlades, föranledde likaledes en förstärkning av personalbeståndet genom delning i väsentlig utsträckning av förvaltnings- och bevakningsområden. De under de närmast följande åren (1916—1919) hastigt uppåtgående konjunkturen på skogs- och trävarumarknaden, som påkallade ökad anställning av personal, verkade i samma riktning. Det hastiga priset på trävaror år 1921, från vilket en viss återhämtning dock skedde under de senare åren av 1920-talet, medförde en minskning av personalbehovet. Samtidigt inträffade den första beskringen av domänverkets arbetsuppgifter. Från år 1925 lades de enskildas skogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland under skogsvårdslagen, varigenom domänverkets befattning med dessa skogar upphörde. Till följd härav blev följande personal övertalig inom verket, nämligen av ordinarie personal 7 skogsingenjörer och 24 tillsyningsmän samt av extra ordinarie och extra personal 6 skogsfogdar, 4 extra ordinarie och 4 för helt år förordnade extra tillsyningsmän ävensom ett avsevärt antal extra skogsingenjörer och extra tillsyningsmän, vilka tjänstgjort i allmänhet endast under sommarhalvåret. Med hänvisning till att en stor del av denna personal förväntades övergå i den nya organisationens tjänst vidtogos icke särskilda åtgärder för avskiljande av densamma. Följden härav blev, att endast 5 av de 49 tjänstemän, som uteslutande sysselsatts med ifrågavarande skogar, lämnade verket i samband med organisationsförändringen. Genom reglering av gränsen för skyddsskogslagens tillämpningsområde från år 1929 minskades arbetstillfällena inom domänverket för den icke ordinarie personalen i viss utsträckning. Den år 1930 genomförda inskränkningen av lappmarkslagens tillämpning medförde även-

ledes en minskning — ehuru oväsentlig — av domänverkets verksamhetsområde.

I huvudsak de omständigheter, vilka ovan berörts, hava förorsakat, att personalens inom domänverket ålderssammansättning för närvarande i mycket hög grad avviker från vad som kan anses vara normalt, ävensom att rekryteringen under senare år måst kraftigt begränsas. Sålunda har rekryteringen av förvaltande personal, som under förutsättning av normal åldersfördelning och oförändrade arbetsförhållanden skulle utgöra 10 tjänstemän per år, utgjort 1925—1927 ingen, 1928 14, 1929 13, 1930 20, 1931 och 1932 ingen. Rekryteringen av bevakande personal, som under samma förutsättningar skulle utgjort 24 per år, har under samma tid utgjort: 1925 6, 1926 1, 1927 2, 1928 28, 1929 14, 1930 24, 1931 3 och 1932 1. De under senaste åren antagna tjänstemännen hava därjämte i stor utsträckning endast under korta perioder varit förordnade till tjänstgöring inom verket och i flera fall åter lämnat detsamma. Den relativt kraftiga rekryteringen år 1930 var föranledd av den nämnda år företagna omläggningen av utsyningarna i övre Norrland och sålunda av helt tillfällig karaktär.

Till åskådliggörande av den nuvarande sammansättningen av personalen har domänstyrelsen undersökt personalbeståndets fördelning i åldrar den 1 oktober 1932, varvid det tillgängliga materialet grafiskt upplagts å tablåer, bilaga 4 och 5, för skogsstatens förvaltande och bevakande personal.¹

I syfte att undersöka i vad mån den befintliga åldersklassfördelningen avviker från en teoretiskt jämn fördelning har på tablåerna inlagts en kurva, utvisande — med utgångspunkt från nuvarande antal tjänstemän och under förutsättning av rekrytering vid 25 års ålder samt avgång vid 64:e levnadsårets slut — personalens fördelning på olika åldrar vid »ideal» personalsammansättning.

Såsom av dessa tablåer framgår, föreligger ett avsevärt underskott i såväl de äldsta som yngsta åldersklasserna samt motsvarande överskott i de mellersta åldersklasserna. Detta förhållande har givetvis även påverkat de olika tjänstemannagruppernas medelålder. Så äro dessa för de olika grupperna för närvarande följande:

för den	ordinarie förvaltande personalen	51.4	} 44.1 år
» » extra	» »	40.8	
» » »	» »	34.7	
» »	ordinarie bevakande	50.2	} 46.5 år
» » extra	» »	43.6	
» » »	» »	36.4	

Medelåldrarna för den extra ordinarie och extra personalen synas redan nu vara alltför höga, och medelåldrarna för den ordinarie personalen komma, därest reglerande åtgärder icke vidtagas, oavsett de nu beslutade organisationsförändringarna, att under de följande åren raskt stegras till följd av den ojämna åldersfördelningen inom denna personalgrupp. Sålunda skulle medelåldrarna för de olika grupperna av ordinarie tjänstemän år 1942 bliva för den förvaltande personalen omkring 56 år och för den bevakande personalen omkring 54 år. Beträffande den icke ordinarie personalen komma medelåldrarna däremot sannolikt att bliva oförändrade eller sjunka, enär en viss nyrekrytering skulle

¹ Bilagorna här ej medtagna.

blivit möjlig. Den ojämna åldersklassfördelningen inom verket vid nämnda tidpunkt måste automatiskt följas av ett bestående lika onormalt tillstånd, enär det stora antal tjänstemän, som då årligen skulle pensioneras, komme att föranleda en motsvarande onormal rekrytering.

De extra jägmästarnas förbund har påpekat en annan såväl för domänverket som för dess personal ogynnsam omständighet, nämligen den höga befordringsåldern inom verket. Förbundet har erinrat, att det — fränsett ett fåtal befattningar som skogstaxator eller överjägmästar-assistent — endast funnes en ordinarie grad för förvaltande tjänstemän. Övriga tjänster vore endast underordnade »biträdesbefattningar» — assistenttjänster å revir m. m. — å vilka befattningshavaren i regel icke hade möjligheter till mera självständigt och initiativrikt arbete. Förbundet har vidare anfört:

Då befordringsåldern till de ordinarie tjänsterna nu började närma sig 50 år, följde härav, att tjänstemännen i domänverket under sina bästa år, 35—50 årsåldern, tvingades uppehålla tjänst i underordnad ställning. De ordinarie tjänsterna, revirförvaltartjänsterna — befattningar, som för att rätt kunna skötas kräve män med högsta såväl intellektuell som kroppslig spänstighet — rekryterades sålunda av tjänstemän, som börjat mista dessa egenskaper. Följande siffror vore därvidlag belysande. Av de 209 högre skogligt utbildade befattningshavare vid domänverket i åldern 35—49 år, som för närvarande funnes, vore endast 69 innehavare av ordinarie tjänster. Övriga 140 befattningshavare — 67 procent — tjänstgjorde i biträdesställning. Ett dylikt förhållande måste jämväl ur det allmännas synpunkt vara ägnat att ingiva allvarliga betänkligheter.

Förbundet har vidare framhållit, att orsaken till den abnormt höga befordringsåldern ytterst vore att söka i verkets nuvarande organisation, enär proportionen mellan antalet ordinarie och icke ordinarie tjänster måste medföra ett sådant resultat, samt ytterligare anfört följande.

Av den nuvarande personalen i förvaltande ställning utgjordes ej mindre än 55 procent av icke ordinarie tjänstemän. (För postverket vore motsvarande siffra 13 procent, för telegrafverket 17 procent och för statens järnvägar 6 procent.) Av den icke ordinarie personalen vore 44 procent extra och 56 procent extra ordinarie. Av de extra tjänstemännen hade 33 procent varit kontinuerligt sysselsatta sedan flera år tillbaka utan att de dock antagits till extra ordinarie. Övriga — 67 procent — nödgades under en betydande del av sin tjänstetid vara arbetslösa eller hänvisade att söka tillfälliga i regel underbetalade arbeten, i den mån sådana kunde erhållas.

Under de senaste 12 åren hade medelåldern stigit med över 5 år för ordinarie jägmästare, med 10 år för extra ordinarie jägmästare samt med 7.5 år för extra jägmästare. Befordringsåldern till ordinarie tjänst hade under de senaste 15 åren stigit med 10 år och kunde beräknas stiga ytterligare 5 år under kommande 15 år. Medelåldern vid erhållande av extra ordinarie anställning vore under perioden 1925—1929 34.5 år. Jämsides med stegrad befordringsålder hade utnämning av extra ordinarie tjänstemän starkt begränsats, varjämte arbetslösheten bland

de yngsta extra jägmästarna kraftigt ökats. Genom indragning av ordinarie tjänster utan att motsvarande personal avförts från verket samt genom en långt gående vakanssättning av ordinarie tjänster, hade därjämte den icke ordinarie personalens antal procentuellt ständigt ökats.

b) *Överförande av personal till andra förvaltningsorgan.*

I avseende å frågan om överförande av personal till andra förvaltningsorgan har *domänstyrelsen* i sitt nu förevarande utlåtande till en början hänvisat till sin skrivelse den 30 september 1931, däri styrelsen beträffande möjligheten att till skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län överföra den personal inom domänverket, som bleve övertalig på grund av den ändrade skogslagstiftningen för länens lappmarker bestämt hävdat, att de övertaliga tjänstemännen borde överflyttas till indragningsstat, bekostad av särskilt anslag, enär det vore synnerligen ovisst, huruvida sådan överföring av personal kunde ske i erforderlig utsträckning. Samma yrkande hade styrelsen beträffande de ecklesiastiska skogarnas förvaltning framställt i sitt den 14 november 1931 avgivna utlåtande i frågan. Domänstyrelsen har nu vidare uttalat, att den övertaliga personalen måste avföras från verket. Styrelsen hade funnit det naturligt och ur allmän kostnadssynpunkt synnerligen önskvärt, att detta skedde i första hand genom överförande så långt kunde av inom domänverket övertalig personal till de organisationer, som skulle övertaga de arbetsuppgifter, varom här vore fråga. Detta skulle stå i full överensstämmelse med den uppfattning, som kommit till uttryck i sammansatta andra lag- och jordbruksutskottets utlåtande till 1932 års riksdag rörande det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till ecklesiastisk boställsordning m. m. Styrelsen ansåge det vara otvivelaktigt, att en besparing skulle stå att vinna, genom att personal kunde överföras till den nya organisationen, enär ju kostnaderna för övertalig personal komme att i motsvarande grad bortfalla.

Kammarkollegiet har framhållit det ur flera synpunkter — bland annat sparsamhetssynpunkten — önskvärda, att åtgärder vidtoges i syfte att befrämja möjligheten för övertaliga befattningshavare å skogsstaten att erhålla anställning inom förvaltningen av prästskogarna.

Statskontoret har med hänsyn till de mycket avsevärda kostnader, som skulle bli en följd av ett bifall till domänstyrelsens förslag om uppförande av ett stort antal befattningshavare å indragningsstaten m. m., med styrka framhållit, att det måste anses nödvändigt, att energiska åtgärder vidtoges för att bereda så stor del av den personal vid domänverket, som icke ansåges längre behöflig för verket, annat arbete. varvid i första hand torde böra ifrågakomma de nya stiftsnämnderna och skogsvårdsstyrelserna.

Den personal, som för närvarande är anställd inom domänverket men på grund av att verkets arbetsuppgifter minskats icke vidare erfordras där, bör så långt möjligt utnyttjas genom användande i annan allmän tjänst, vartill personalen kan besitta erforderlig kompetens. I främsta rummet gäller detta sådana befattningar, som tillkommit på grund av överflyttning av arbetsuppgifter från domänverket. Härigenom undvikas onödiga kostnader för avlöning eller ersättning åt sådan personal, som icke vidare kan beredas arbete inom verket, samtidigt som staten tillgodogör sig den kunskap och erfarenhet, som denna personal genom sin hittillsvarande verksamhet förvärvat. I likhet med domänstyrelsen, kammarkollegiet och statskontoret finner jag på grund härav erforderligt, att åtgärder vidtagas för befrämjande av anställning hos stiftsnämnder, pastorat och skogsvårdsstyrelser av övertaliga befattningshavare inom domänverket, i den mån så med hänsyn till gällande lagstiftning eller eljest kan ske.

Hos stiftsnämnderna hava från den 1 mars 1933 inrättats 8 befattningar som stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring, 4 befattningar som stiftsjägmästare utan heltidstjänstgöring samt 2 befattningar som biträdande stiftsjägmästare. Före tillsättandet av nämnda befattningar fäste Kungl. Maj:t, under hänvisning till stadgandet i 69 § ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 samt vad sammansatta andra lag- och jordbruksutskottet vid 1932 års riksdag i utlåtande nr 8 anfört angående överförande av övertalig skogsstatspersonal från domänverket till den nya organisationen, genom cirkulär till samtliga stiftsnämnder dessas uppmärksamhet på önskvärdheten av att, där så kunde ske, till stiftsjägmästare och annat skogligt biträde hos stiftsnämnd utsåges sökande, som vore anställd hos domänverket. Vederbörande stiftsnämnder hava under februari 1933 antagit innehavare till befattningarna. Av dessa tillhörde följande antal skogsstaten, nämligen 7 stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring, 2 stiftsjägmästare med halvtidstjänstgöring samt 1 biträdande stiftsjägmästare eller i allt 10 tjänstemän, vilka samtliga voro tjänstgörande eller för tjänstgöring disponibla icke ordinarie jägmästare i domänverket. En nyantagen stiftsjägmästare med heltidstjänstgöring var extra jägmästare i domänverket, ehuru han varit anställd vid statens skogsförsöksanstalt och icke tjänstgjort inom domänverket. En biträdande stiftsjägmästarebefattning uppehålls tillsvidare mera tillfälligt. Då en tjänst sålunda icke slutligt besatts samt besvärstiden för ifrågavarande befattningar ännu icke gått till ända, är det icke uteslutet, att redan från början ytterligare tjänstemän från domänverket kunna vinna anställning hos stiftsnämnderna.

Antalet icke ordinarie jägmästare (revir- och skogsindelningsassistenter) inom domänverket, som bliva övertaliga till följd av de förändrade grunderna för förvaltning av prästskogarna, minskas på grund härav

från 12 till 2. I den mån flera icke ordinarie jägmästare övergå till stiftsnämnderna, innan den övertaliga personalen lämnat domänverket, minskas nämnda antal ytterligare.

Jag anser ävenledes lämpligt, att personalöverskottet inom domänverket utnyttjas vid besättande av nyinrättade eller ledigblivande befattningar hos skogsvårdsstyrelserna, vilkas verksamhet till väsentlig del bedrivs med anlitande av statsmedel. Detta syfte skulle nås, utan att skogsvårdsstyrelsernas intressen trädde för nära, därest skogsvårdsstyrelserna i första hand kungjorde dylika befattningar till ansökan för domänverkets tjänstemän samt för personal med mera fast anställning hos skogsvårdsstyrelse. Först därest lämplig sökande därvid icke anmält sig, skulle befattningen efter Kungl. Maj:ts beprövande få förklaras till allmän ansökan ledig. Jag har för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att såsom villkor för uppbärande av statsbidrag från det extra reservationsanslaget till skogsvårdens befrämjande föreskriva nämnda ordning för besättande av befattningar hos skogsvårdsstyrelserna.

Även då fråga är om mera tillfällig anställning hos skogsvårdsstyrelserna, såsom då befattning tillsättes utan ansökan, förutsätter jag, att skogsvårdsstyrelserna i första hand anställa övertalig personal vid domänverket.

Kungl. Maj:t torde jämväl böra ägna uppmärksamhet åt pastoratens anställning av skogliga biträden för prästskogarnas vård i syfte att, därest så skulle lämpligen kunna ske, befrämja anställning av personal från domänverket.

c) Övergångsförfarande.

I den mån erforderlig avgång av personal från domänverket icke kan ske genom övergång till skogsvårdsstyrelserna, stiftsnämnderna eller andra organ, som övertagit arbetsuppgifter av domänstyrelsen, är en reglering av personalöverskottet inom domänverket påkallad.

Domänstyrelsen har med åberopande av ett av vederbörande departementschef till statsverkspropositionen år 1926 gjort uttalande beträffande ifrågasatta indragningar i statsdepartementen, (utgifterna sid. 21, femte stycket) anfört följande.

Domänstyrelsen hade från sitt eget verksamhetsområde erfarenheter av huru ett successivt genomförande av personalindragning, föranledd av minskning av arbetsuppgifter, verkade. Såsom styrelsen tidigare framhållit, vidtogos vid införande från år 1925 av ny skogslagstiftning för Västerbottens och Norrbottens läns kustland inga åtgärder för avskiljande av den personal, som varit sysselsatt med de arbetsuppgifter, verket då överlämnade. Den övertaliga personalen överflyttades i stället huvudsakligen till annan tjänstgöring inom verket. Följderna härav läto icke vänta på sig. Anställningsförhållandena inom verket förändrades snabbt på det sätt, nyss åberopade departementschef betecknat som en normal följd

av en organisationsförändring utan motsvarande omedelbar reglering av personalförhållandena. Denna omständighet hade ytterligare försämrat de redan förut otillfredsställande befodrings- och rekryteringsförhållandena inom verket.

Den inom domänverket nu förestående omorganisationen torde bli va av väsentligt större omfattning än den av departementschefen åsyftade organisationsförändringen inom statsdepartementen eller nyssnämnda ändring av skogslagstiftningen år 1925. De redan beslutade förändringarna av organisationen komme att göra omkring en femtedel av personalen överflödig inom ett verk, som på grund av anställningsförhållandena förut hade att kämpa med stora svårigheter, då det gällde att utnyttja den befintliga personalens arbetskraft på ett för verket och personalen själv tillfredsställande sätt. Styrelsen måste därför, i anslutning till sitt tidigare framställda yrkande om anordnande av indragningsstat med anledning av överlämnandet till annan administration av inseendet över de enskildas skogar i lappmarkerna och förvaltningen av de ecklesiastika skogarna, kräva att lika många ordinarie tjänstemän inom domänverket, som komme att bli obehövlige på grund av de förestående organisationsförändringarna, överflyttades till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet. Men icke nog härmed. Indragningen måste även ske på det sätt, att till indragningsstat överflyttades erforderligt antal tjänstemän såvitt möjligt i sådana åldrar, där överskott å personal förefunnes. Därest så icke skedde, skulle verkan av indragningsstaten bli i väsentlig mån förfelad, ty den kunde då icke förhindra en fortgående, snabb försämring av aldersammansättningen, föranledd av rekryteringens och befodrings upphörande för en längre period. Av denna anledning måste styrelsen förbehålla sig att till Kungl. Maj:t avgiva förslag i fråga om den personal, som borde erhålla avsked från verket.

Domänstyrelsen har vidare till komplettering av sin framställning om överflyttande av personal till indragningsstat, närmare ingått på ett särskilt spörsmål, som synts styrelsen sammanhänga därmed. Beträffande ett antal under de senaste åren ledigblivna ordinarie tjänster i huvudsak inom de delar av landet, som berördes av den s. k. lappmarkslagen, har styrelsen icke vidtagit åtgärder för tjänsternas återbesättande med ordinarie innehavare utan av Kungl. Maj:t begärt och erhållit medgivande att hålla tjänsterna vakanta. Härom har domänstyrelsen anfört följande.

Styrelsen hade med den nämnda anordningen avsett endast att underlätta den ifrågasatta övergången till en organisation, som krävde en mindre personalstat. Därigenom att särskilda jägmästar- och kronojägartjänster icke besatts med ordinarie innehavare, hade den fördelen vunnits, att de förflyttningar, som bleve nödvändiga till följd av organisationsförändringen, kunde genomföras på ett smidigare sätt. Härigenom hade personalbeståndet blivit rörligare, och möjligheterna att vid de erforderliga omplaceringarna taga hänsyn till vederbörandes lämplighet hade ökat. Skulle de av denna anledning vakanssatta tjänsterna vid den förestående regleringen betraktas som indragna, komme betydande olägenheter att uppstå därav. Indragning av ordinarie tjänster, utan att motsvarande antal ordinarie tjänstemän avfördes från verket, vore nämligen av tvåfaldig verkan. Icke nog med att numerären av rekryteringspersonalen till kvarvarande befattningar härigenom bleve oproportionerligt stor. De till-

förordnade tjänstemännen komme jämväl att tävla med den befintliga rekryteringspersonalen om kvarvarande tjänster, varigenom den erforderliga omsättningen av personalbeståndet ytterligare förhindrades. Det framginge av den lämnade utredningen, att verket icke utan allvarliga svårigheter kunde vidkännas en sådan jämkning av förhållandet mellan ordinarie och icke ordinarie befattningar, som skulle bliva en följd av att de nu vakanta tjänsterna utan vidare bortginge. Styrelsen måste därför fasthålla vid sitt i tidigare utlåtanden framställda krav, att befattningar, som överfördes till indragningsstat, beräknades med ledning av den personal, som bleve övertalig genom organisationsförändringen oavsett förekommande vakanser.

Kammarkollegiet har rörande de av domänstyrelsen föreslagna grunderna för personalindragningen anfört följande:

Rörande de grunder, på vilka den nödvändig vordna indragningen av överflödiga tjänster inom domänverket kunde böra läggas, tillkomme det ej kollegiet att yttra sig i vidare mån än så vitt dessa grunder inverkade på den ersättning, som jämlikt 69 § nya boställsordningen borde ur kyrkofonden utgå till domänfonden. Ur denna synpunkt ville kollegiet, som vil kunde sätta sig in i styrelsens önskan att personalindragningen måtte ske inom sådana åldersgrupper att en jämnare och för verket gynnsammare rekrytering kunde äga rum, emellertid uttala som sin mening, att det ej syntes riktigt, att en åtgärd av denna beskaffenhet borde vidtagas på sådant sätt, att kyrkofondens ersättningsskyldighet därigenom ökades. En ökning i kostnaden uppkomme, därest yngre ordinarie befattningshavare överfördes å indragningsstat framför äldre, ty därigenom kvarstode under en längre tid än eljest kyrkofondens skyldighet att vidkännas den till övertaliga befattningshavare utgående ersättningen samtidigt som fonden kunde komma att direkt eller indirekt få vidkännas utgifterna för skogens förvaltning genom de nya organ, som kunde bliva anställda.

Vad sålunda anförts ägde i huvudsak tillämplighet å domänstyrelsens framställda krav därom att de befattningar, som överfördes till indragningsstat, skulle utan avseende å förekommande vakanser, beräknas med ledning av hela den personal, som bleve överflödig genom organisationsförändringen.

Sist omförmälda tillägg angående förekommande vakanser avsåge, att styrelsen måtte bemyndigas att oberoende av redan uppkomna eller uppkommande vakanser låta överflyttningen å övergångsstat omfatta så stort antal befattningshavare, som motsvarade antalet till indragning avsedda tjänster, eller med andra ord, att styrelsen skulle efter överflyttningen hava samtliga vakanta befattningar tillgängliga i befordringssyfte. Det torde icke tillkomma kollegiet att yttra sig beträffande den sålunda föreslagna anordningens lämplighet eller överensstämmelse med gällande principer. Däremot funne sig kollegiet föranlätet att motsätta sig, att kyrkofonden finge deltaga i avlöandet av större antal befattningshavare än det, som motsvarade antalet av domänstyrelsen enligt dess föreliggande förslag till indragning föreslagna befattningar efter avdrag av det antal, som vid tiden för överflyttningsbeslutet vore vakanta. Den omständigheten att domänstyrelsen, förklarligt nog, ansåge sig för befrämjandet av ämbetsverkets rekrytering böra hava tillgång till de vakanta befattningarna för befordran av förtjänt personal syntes kollegiet ej vara av beskaffenhet att kostnaden för denna åtgärd skulle läggas på kyrkofonden. Härvid kunde särskilt framhållas, att den olämpliga ålderssammansättning av domän-

verkets personal, varom styrelsen talat, och för vars orsaker redogörelse lämnats, icke torde kunna anses vara en följd av att prästskogarnas förvaltning legat hos domänstyrelsen.

Statskontoret har uttalat, att den personal, som icke kunde beredas annat arbete, endast i undantagsfall torde böra uppföras å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet. I stället har statskontoret ifrågasatt, huruvida icke en stor del av personalen borde kunna bibehållas vid domänverket för att i förekommande fall, vid vakanser, förordnanden m. m., inträda i tjänstgöring och alltså i stället för å indragningsstat uppföras å övergångsstat. Härom har statskontoret vidare anfört:

Visserligen komme härigenom rekryteringsförhållandena vid domänverket att ytterligare försämrats, men å andra sidan torde det vara ett statsintresse, att det allmänna icke belastades med kostnader i större utsträckning, än som måste anses vara oundvikligt med hänsyn till förefintliga möjligheter att inom och utom domänverket bereda den övertaliga personalen arbete. Statskontoret, som icke kunde dela den allmänna uppfattning, som låge till grund för domänstyrelsens förslag, ansåge alltså, att av den ordinarie personal, som icke kunde beredas sysselsättning hos stiftsnämnder och skogsvårdsstyrelser, allenast så stor del borde uppföras å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet, som icke under några förhållanden kunde beräknas nu eller framdeles bliva behöflig för domänverket, medan återstoden av den ordinarie personalen borde uppföras å övergångsstat. Innan definitivt beslut fattades om personalens framtida fördelning, syntes emellertid en övergångstid böra förflyta, under vilka alla möjligheter, som stode till buds för den övertaliga personalens utnyttjande, undersöktes. De allmänna synpunkter, som sålunda anförts, torde till en del kunna tillämpas även i fråga om den övertaliga icke-ordinarie personalen vid domänverket, men statskontoret hade i detta fall ansett hinder icke böra möta mot att åtgärder omedelbart vidtoges för beredande av förtidspension och avskedsersättning åt de icke-ordinarie befattningshavare, varom här vore fråga. Dock syntes åtgärder icke böra omedelbart få vidtagas för entledigande av samtliga ifrågavarande befattningshavare, utan torde även detta lämpligen kunna göras under loppet av en fastställd övergångstid.

Riksräkenskapsverket har i huvudsak givit sin anslutning till domänstyrelsens förslag rörande personalindragningarnas genomförande.

Kommunikationsverkens lönenämnd har vid sin granskning av förslaget i denna del icke kunnat undgå att hysa vissa betänkligheter inför den föreslagna åtgärden att frikalla ett så stort antal befattningshavare från tjänstgöringsskyldighet vid verket, samtidigt som denna personal skulle bibehållas vid i stort sett orubbade löneförmåner.

Det syntes nämnden icke otänkbart, att även med den omförmälda begränsningen i verkets administrativa uppgifter den övertaliga personalen skulle kunna, åtminstone i viss omfattning, beredas sysselsättning inom verket. Nämnden tänkte härvid särskilt på de övertaliga kronojägarna, av vilka en del även i fortsättningen borde kunna användas för olika slag av skogsvårdande arbeten å statens skogsdomäner. Även om den av styrelsen med sitt förslag tillika åsyftade förbättringen i rekryteringsförhållandena inom verket härigenom icke till alla delar skulle ernås, syntes

dock nu berörda spörsmål vara förtjänt av ytterligare övervägande vid ärendets fortsatta behandling. I den mån härvid en jämkning av förslaget i antydd riktning skulle befinnas möjlig, borde givetvis motsvarande övertaliga befattningshavare icke överföras till indragningsstat utan i stället upptagas å övergångsstat, med skyldighet sålunda för dem att vid behov tjänstgöra.

I detta sammanhang har nämnden erinrat, att såväl föreningen Sveriges ordinarie jägmästare som ock Sveriges kronojägareförbund uttalat såsom ett önskemål, att överförande av ordinarie personal å indragningsstat förmedlades genom frivillig övergång. Lönenämnden förutsatte, att domänstyrelsen vid förslagets praktiska genomförande komme att tillmötesgå detta önskemål, i den mån så vore möjligt och med verkets intressen förenligt. Något direkt beslut från statsmakternas sida i nu nämnda hänseende syntes nämnden knappast vara påkallat.

Föreningen Sveriges ordinarie jägmästare har framhållit önskvärdheten och angelägenheten av att överförandet av ordinarie tjänstemän på övergångsstat måtte genomföras så smidigt som möjligt och att frivillig övergång därvid måtte utnyttjas i den utsträckning, som vore möjlig att åvägabringa och med verkets intressen förenligt. Föreningen har till utveckling av denna ståndpunkt vidare anfört bland annat följande.

Det torde icke vara otänkbart, att vissa tjänstemän frivilligt önskade anmäla sig för överflyttning på övergångsstat, under det att ett tvångsvis överförande skulle för andra tjänstemän innebära stor besvikelse och kunna tänkas medföra synnerligen deprimerande inflytande. På grund därav vore det önskvärt, att det förslag, som domänstyrelsen hade att i sinom tid i detta avseende avgiva, kunde uppgöras i samverkan med personalen och sedan densamma först satts i tillfälle att framställa sina önskemål.

De extra jägmästarnas förbund har med anledning av statskontorets yttrande framhållit följande.

Domänverket handhade förvaltningen av det väldiga kapital, som statens skogar representerade, och den avkastning detta kapital lämnade vore i hög grad beroende på de enskilda tjänstemännens insatser. Betydelsen för verket att hava tillgång till en fullgod tjänstemannakår vore därför uppenbar. En dylik kår krävde emellertid för att kunna vidmakthållas successivt tillskott av livskraftigt folk med modern utbildning och nya idéer. Skulle statskontorets förslag genomföras, vore en dylik förnyring av kåren omöjliggjord för åtskilliga år framåt, vilket otvivelaktigt måste inverka högst menligt på statsskogarnas framtida skötsel och avkastning. De förluster staten härigenom skulle ådraga sig jämte de merkostnader domänverket och därigenom statsverket skulle åsamkas genom avlönanDET av en överårig, dyrbar och ändock ej utnyttjad arbetskraft torde bliva — ehuru dolda — avsevärt större än de kostnader en eventuell indragningsstat komme att betinga. Förbundet ansåge det därför vara ett ännu större statligt intresse att domänverket genom placering av övertalig personal på indragningsstat bereddes möjligheter att på ett rationellt sätt ordna personalförhållandena inom verket och på en gång nedbringa personalkostnaderna till en för verkets blivande omfattning avpassad nivå.

Sveriges kronojägareförbund har framhållit angelägenheten av att tjänstemännen själva finge yttra sig om övergåendet på indragningsstat. En

kombination av frivillig överföring och tvångsöverföring borde anordnas på det sätt, att domänstyrelsen borde vara skyldig bereda tjänstemännen tillfälle att frivilligt anmäla sin önskan i berörda avseende.

De motiv, domänstyrelsen anfört för överflyttande av övertalig ordinarie personal till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet, finner jag bärande. Även i fråga om sättet för indragningarnas genomförande med hänsyn till åldersfördelningen hos domänverkets personal biträder jag domänstyrelsens förslag. Det är enligt mitt förmenande icke möjligt att, såsom statskontoret förordat, behålla den övertaliga personalen vid tjänstgöring inom verket, utan att allvarliga rubbningar i verkets arbetsförhållanden uppstå, vilka måste menligt påverka driftresultatet. Statsmakterna synas icke skäligen böra på detta sätt överlåta åt ett statens affärsdrivande verk att bära ekonomiska konsekvenser av statsmakternas beslut i lagstiftningsfrågor. Visserligen medför den av mig förordade åtgärden rätt väsentliga direkta kostnader för det allmänna, men det torde vara ett betydelsefullt allmänt intresse, att domänverket icke beredes ökade svårigheter. Därför torde statsmakterna böra inrikta sig på att genom lämpliga åtgärder nedbringa de kostnader, som genom lagändringarna uppstå för det allmänna. De av mig i det föregående omförmälda åtgärderna för överförande av personal från domänverket till andra organisationer tjäna detta syfte. I det följande kommer jag därjämte att föreslå vissa åtgärder, avsedda att uppmuntra befattningshavare å indragningsstat att söka förvärva annan anställning, varigenom statens kostnader för befattningshavarnas avlöning skulle ytterligare minskas.

Då den nu förevarande frågan om indragning av personal inom domänverket äger ett visst samband med frågan om ändringen i domänverkets inre organisation, torde jag här i korthet få redogöra för organisationsfrågans läge.

Domänstyrelsen, som numera upptagit domänverkets inre organisation till omprövning, har meddelat, att styrelsen för närvarande utarbetade ett förslag till viss omorganisation av domänverket. Förslaget läser komma att överlämnas till Kungl. Maj:t under instundande sommar. Jag har av domänstyrelsen inhämtat, att styrelsens förslag torde innebära en ytterligare nedskärning av antalet befattningar av skilda slag, vilken föranletts dels av den inträffade, avsevärda förbättringen av kommunikationsväsendet, dels av en allmän rationaliseringssträvan. Sålunda läser domänstyrelsen komma att föreslå ungefärligen följande minskning av befattningarnas antal, nämligen mellan tio och tjugo ordinarie befattningar för förvaltande personal samt minst femtio ordinarie befattningar för bevakande personal ävensom därutöver ett antal icke ordinarie befattningar.

Då domänstyrelsens förslag ännu icke framlagts, äro verkningarna av

Departements-
chefen.

den ifrågasatta omorganisationen av domänverket svåra att förutse. Man torde emellertid vara berättigad att på grund av de upplysningar, domänstyrelsen lämnat, antaga, att organisationsförändringen under alla förhållanden icke kommer att föranleda krav på inrättande i de särskilda lönegraderna av befattningar utöver dem, som återstå, sedan de på grund av lagändringarna övertaliga befattningarna indragits. Den personal, som av domänstyrelsen nu föreslagits till överflyttning på indragningsstat, kan sålunda beräknas icke under några förhållanden bliva behöflig för domänverket.

Enligt från domänstyrelsen inhämtade upplysningar äro för närvarande följande antal ordinarie befattningar inom domänverket vakanta, nämligen: överjägmästare 1, jägmästare 12, överjägmästarassistenter 2, kontorsbiträden 5 och kronojägare 23. I enlighet med de vid indragningsförfaranden i allmänhet tillämpade regler skulle antalet av de befattningar, som föras å indragningsstat, minskas med nämnda antal vakanta befattningar. Emellertid har i förevarande fall vakanssättning skett i sådan omfattning, att, därest man nu skulle förfara på liknande sätt, den avsedda verkan av överflyttning å indragningsstat skulle till stor del utebliva och domänverket således i sista hand likväl få vidkännas avsevärda indirekta kostnader för de genomförda ändringarna i skogslagstiftningen. Domänstyrelsens förslag om överflyttning till indragningsstat av samma antal befattningshavare, som antalet av de befattningar, vilka bliva övertaliga genom organisationsförändringen, oavsett förekommande vakanser, har icke föranlett principiella erinringar från de hörda ämbetsverkens sida. Jag anser mig av nyss anförda skäl böra i princip biträda domänstyrelsens förslag.

Med anledning av kammarkollegiets påpekande, att kyrkofonden icke borde bära kostnader, som uppstode därigenom, att vid överflyttning av befattningar till indragningsstat vakanta tjänster icke avdroges, vill jag erinra, att den omständigheten, att en förändring av prästskogarnas förvaltning emotsetts, endast i ringa mån bidragit till vakanssättningen. Vad kollegiet anfört synes därför ej vara av beskaffenhet att inverka på antalet befattningshavare, som böra överflyttas till indragningsstat på grund av administrationsförändringen beträffande de ecklesiastiska skogarna.

Ett bifall till domänstyrelsens förslag i denna del skulle innebära, att styrelsen vore oförhindrad att omedelbart vidtaga åtgärder för återbesättande av lika många befattningar, som motsvara de nyss redovisade vakanserna. Med hänsyn till att sannolikhet föreligger för att ytterligare befattningar komma att indragas i samband med en förestående organisationsförändring av domänverket, vore en dylik anordning givetvis olämplig. Återbesättande av ordinarie tjänster vid domänverket torde för övrigt tillsvidare icke böra förekomma. Som allmän regel synes därför böra gälla, att, då ledighet å ordinarie befattning vid domänverket

uppstår, befattningen ej må, såvida ej särskilda skäl kunna åberopas därför, återbesättas förrän verkets organisation omprövats av statsmakterna. För att reglera dessa förhållanden har jag för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att utfärda föreskrift därom, att åtgärder för återbesättande av vakanta eller ledigblivande befattningar vid domänverket icke må vidtagas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Därest avförandet av ordinarie personal från domänverket skall kunna ske på ett för domänverket ändamålsenligt sätt, kan frivillig övergång till indragningsstat icke medgivas i den mening, att personalen skulle äga rätt att efter anmälan överflyttas till indragningsstat, i den mån befattningar å indragningsstat funnes tillgängliga. Avgörandet i denna fråga bör efter förslag av domänstyrelsen träffas av Kungl. Maj:t. Jag förutsätter emellertid, att domänstyrelsen bereder personalen tillfälle att anmäla sina önsknings i detta avseende samt vid upprättande av nämnda förslag tillmötesgår personalens önskemål, i den mån så finnes vara med verkets intressen förenligt.

Även beträffande den icke ordinarie personalen förutsätter jag, att domänstyrelsen, innan styrelsen vidtager åtgärder för uppsägning av sådan personal, så långt lämpligen kan ske utnyttjar den avgång ur verkets tjänst mot fastställd ersättning, som möjligen kan åstadkommas på frivillighetens väg.

4. Avlöning och ersättning åt entledigad ordinarie personal.

Vid behandling av frågan om ny löne reglering för domänverkets personal år 1920 beslöt riksdagen att i avvaktan på vidare utredning rörande verkets organisation tillsvida fastställa den godkända lönestaten endast provisoriskt för ett år. Tillämpningstiden för avlöningsreglementet har sedermera år för år av Kungl. Maj:t och riksdagen förlängts. De ännu i tjänst varande tjänstemän, som vid utgången av år 1920 innehade befattning å då gällande stat för domänstyrelsen, skogsstaten eller statens skogsskolor hava samtliga underkastat sig det provisoriska avlöningsreglementets villkor och bestämmelser med undantag av en skogsingenjör och en kronojägare.

Domänstyrelsen har ansett, att lön å indragningsstat borde utgå enligt det provisoriska avlöningsreglementet för alla dem, som ingått å den nya lönestaten och därmed underkastat sig reglementets bestämmelser.

Styrelsen har vidare ansett, att lön å indragningsstat skall beräknas efter den lönegrupp, befattningen vid innehavarens överflyttning till indragningsstat tillhört. Till stöd för denna uppfattning har styrelsen åberopat motiven till den allmänna sänkning av indragningslönerna, som genomfördes därigenom, att dyrtidstillägg å sådana löner jämlikt kungö-

relsen den 18 juni 1926 (nr 270) skall utgå med ett i förhållande till övriga dyrtidstillägg med 50 procent sänkt belopp. Styrelsen har även hänvisat till den praxis, som utbildats efter nämnda tidpunkt.

Kammarkollegiet har, såvitt angår prästskogarna, intet haft att erinra mot domänstyrelsens förslag i detta avseende.

Statskontoret har ifrågasatt, huruvida icke personalen å indragningsstat, under förutsättning att någon tjänstgöring icke ifrågakomme, borde erhålla avlöning å A-ort, eventuellt för personal, som nu åtnjöte avlöning enligt de högsta ortsgrupperna, i stället å B- eller C-ort. I yttrande över en framställning från riksdagens år 1932 församlade revisorer hade statskontoret ifrågasatt, huruvida dyrtidstillägg å reglerad avlöning å indragningsstat fortfarande borde utgå. Statskontoret hade velat erinra om detta yttrande, då frågan om dyrtidstillägg å avlöning å indragningsstat torde bliva föremål för behandling av 1933 års riksdag.

I fråga om de löneförmåner, som skulle tillerkännas entledigad ordinarie tjänsteman, har *riksrökenskapsverket* erinrat, att lönen å indragningsstaten syntes böra beräknas icke såsom domänstyrelsen föreslagit efter den lönegrupp, befattningen vid innehavarens överflyttning till indragningsstat tillhört, utan efter lönen enligt A-grupp.

Lönenämnden har i detta avseende anfört följande:

Såsom en allmän utgångspunkt vid bestämmandet av lönen å indragningsstat kunde man antaga, att de å indragningsstat uppförda befattningshavarna skulle med den frihet, varmed de efter överflyttningen kunde förfoga över sin arbetskraft, äga möjlighet att genom arbete utom verket vare sig av skoglig eller av annan art i icke oväsentlig mån förbättra sina löneinkomster. Vid sådant förhållande syntes det nämnden med fog kunna ifrågasättas, huruvida icke lönen å indragningsstat kunde utan olägenhet bestämmas enligt lönegrupp A. Särskilt med hänsyn till de motsedda betydande kostnaderna för statsverket på grund av indragningsstaten ansåge nämnden för sin del sådan ändring i styrelsens förslag påkallad, att lön å indragningsstat fastställdes att utgå — i vissa fall efter erforderlig uträkning — enligt lönegrupp A i vederbörande lönegrad inom den i domänverkets avlöningsreglemente intagna löneplanen.

För personal, som åtnjöte reglerad avlöning å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet, skulle det procentuella dyrtidstillägget i varje särskilt fall minskas till hälften. Enligt vad lönenämnden erfarit, hade statskontoret i yttrande till Kungl. Maj:t den 9 januari 1933 över riksdagens år 1932 församlade revisorer under § 51 av deras berättelse gjorda uttalanden ifrågasatt, huruvida överhuvudtaget dyrtidstillägg å reglerad avlöning å indragningsstat borde fortfarande utgå. Lönenämnden har i anledning av förevarande ärende ansett sig böra såsom sin mening uttala, att den av statskontoret sålunda väckta frågan snarast borde upptagas till prövning och avgörande. Då det enligt lönenämndens förmenande knappast kunde anses obilligt, att för ordinarie personal, som uppfördes å indragningsstat, dyrtidstillägget helt indroges, ville nämnden förorda, att en åtgärd i sådant syfte vidtoges beträffande nu ifrågavarande personal vid domänverket.

Domänstyrelsen har i fråga om uppflyttning till högre löneklass efter överförandet till indragningsstat anført, att sådan uppflyttning icke syntes böra förekomma, då någon tjänstgöringskyldighet icke skulle åligga till indragningsstat överförd befattningshavare.

Styrelsen har vidare föreslagit, att befattningshavare icke skulle erhålla minskning i den pension, som skulle tillkommit dem, därest de kvarstått i tjänst till pensionsålderns inträde.

Häremot har *lönenämnden* intet haft att erinra.

Domänstyrelsen har i fråga om avstående av indragningslön vid övergång till annan allmän tjänst föreslagit att befattningshavare, som erhöle annan ordinarie befattning å rikets eller riksdagens stat eller därmed jämförlig anställning hos skogsvårdsstyrelse eller stiftsnämnd, skulle vara skyldig att helt frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understege eller vore lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstege berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag. Styrelsen har därom anført, att det syntes tilltalande att genom att låta en sådan bestämmelse avse samtliga de organisationer, som nu övertagit arbetsuppgifter av domänverket, förbättra möjligheterna till anställning för den yngre, specialutbildade personal, varå överskott för närvarande funnes. Med hänsyn till den lösa anställningsform för dem, som för pastoratens eller häradsräkning skulle handhava de överförda arbetsuppgifterna — ofta torde anställningen komma att utgöra bisyssla — och då några reglerande tjänstgöringsbestämmelser icke utfärdats för befattningarna, ansåge styrelsen emellertid, att avdrag från lönen å indragningsstat icke lämpligen kunde göras för arbetsinkomst av sådan anställning hos pastoraten och häradena, som här avsåges. Det finge därjämte anses som ett i visst mån allmänt intresse, att övertaliga befattningshavare vid domänverket ställde sig till förfogande för dylika uppdrag. Styrelsen ville på grund härav föreslå, att befattningshavare, därest han efter förflyttning till indragningsstat erhöle annan ordinarie befattning å riket eller riksdagens stat eller därmed jämförlig anställning hos skogsvårdsstyrelse eller stiftsnämnd, skulle vara skyldig helt frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understege eller vore lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstege berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag. Även för det fall att befattningshavare å indragningsstat skulle av domänverket anlitas på sådant sätt, att den föreslagna bestämmelsen om avstående av lön å indragningsstat icke skulle träda i tillämpning, kunde reglering av befattningshavarens löneförmåner ifrågasättas. Styrelsen ansåge emellertid, att denna ersättningsfråga lämpligen kunde ordnas av domänstyrelsen genom före-

skrift, varigenom arvodet för sådan mer eller mindre tillfällig tjänstgöring sattes lägre än normalt.

Kammarkollegiet har anfört följande:

Emot vad domänstyrelsen sålunda anfört hade kollegiet, så vitt anginge prästskogarna, icke annat att erinra än att, såsom även departementschefen förutsatt, avstående av eller nedsättning i lönen å indragningsstat borde äga rum även då befattningshavare erhöle anställning som skogsförvaltare i pastorats tjänst. Detta syntes så mycket mera påkallat som kyrkofonden i de flesta fall finge vidkännas pastoratens kostnader för skogsvården.

Domänstyrelsens förslag innehölle icke bestämmelse huru förfaras skulle, därest någon på indragningsstat överflyttad skogsstatstjänsteman, som fått helt eller delvis avstå från lönen å indragningsstat på grund därav att han erhållit anställning, varom förut förmåls, skulle förlora denna. Sådant vore ej uteslutet med hänsyn till den jämförelsevis lösa anställning de nya tjänstemännen innehade. Måhända kunde skäl anföras för att sådan befattningshavare skulle återfå sin lön å indragningsstat, respektive pension, med skyldighet för kyrkofonden att efter samma grunder som förut utgiva ersättning till domänfonden. Kollegiet hade emellertid icke ansett sig hava anledning att härutinnan framlägga något förslag.

Vad domänstyrelsen föreslagit för det fall att befattningshavare å indragningsstat bleve av domänverket anlitad under sådana förhållanden att meddelad bestämmelse om skyldighet att avstå lön å indragningsstat icke skulle på honom äga tillämpning syntes böra tillämpas på sådant sätt, att vinsten av den av styrelsen avsedda arvodesnedsättningen delades mellan domänfonden och kyrkofonden.

Lönenämnden har framhållit följande:

Den av domänstyrelsen föreslagna bestämmelsen skulle icke i och för sig innebära någon lockelse för befattningshavarna att söka tjänst hos någon av nämnda organisationer. Annorlunda skulle förhållandet däremot bliva, om övergången till sådan anställning medförde någon påtaglig ekonomisk fördel genom att den å indragningsstat utgående lönen finge till någon del behållas efter övergången. Denna anordning vore icke främmande inom statsförvaltningen. Nämnden ville erinra, att vid den från och med den 1 januari 1918 genomförda löneregleringen för landsstaten och uppförande i samband därmed av kronofogdetjänsterna i riket å indragningsstat, innehavare av sådan befattning berättigades, att om han sökte och erhöle ordinarie tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat, få behålla en tredjedel av det för honom å indragningsstat uppförda beloppet, i vad det utgjorde lön och ålderstillägg, samt i den händelse nämnda del av detta belopp jämte nettobehållningen av samtliga avlöningsförmånerna i den nya tjänsten tillsammans icke uppginge till hela det för honom å indragningsstat upptagna beloppet, från indragningsstaten uppbära skillnaden. Ett liknande medgivande lämnades åt väg- och vattenbyggnadsdistriktens tjänstemän vid deras överförande från och med den 1 juli 1930 å allmänna indragningsstaten.

Lönenämnden ansåge, att nu berörda spørsmål borde tagas under närmare övervägande vid den fortsatta prövningen av styrelsens förevarande framställning.

Oklarhet syntes råda, huru i pensionshänseende skulle förfaras i fråga om å indragningsstat uppförd tjänsteman, som exempelvis erhöle fast

anställning hos skogsvårdsstyrelse. Enär med skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningar vore förenad pensionsrätt i statens pensionsanstalt, uppstode fråga, huruvida å sådan tjänsteman civila pensionslagen fortfarande skulle vara tillämplig eller huruvida han i stället skulle inordnas under reglementet för statens pensionsanstalt. Med hänsyn till att anställningen hos en skogsvårdsstyrelse i regel vore uppsägbar, utginge nämnden ifrån, att vederbörande i dylikt fall skulle bibehållas vid sin å indragningsstat innehavda pensionsrätt och följaktligen under sin anställningstid hos skogsvårdsstyrelsen erlægga pensionsavgifter till civila pensionsfonden. Föreskrifter, som reglerade hithörande förhållanden, syntes dock vara av behovet påkallade.

Vid bestämmandet av de avlöningsförmåner, som skola tillkomma till indragningsstat överflyttad befattningshavare, har man att i första hand taga hänsyn till de rättigheter, som enligt lag och författning tillkomma ifrågavarande ordinarie befattningshavare. Då det här gäller befattningshavare, vilka utan egen förskyllan tvångsvis skiljas från de tjänster de innehava, torde avlöningsförmånerna även få avvägas med hänsyn härtill. Jämsides härmed måste man emellertid ägna uppmärksamhet åt att det allmännas intressen tillgodoses. Jag åsyftar härmed i främsta rummet, att statens kostnader för indragningsstaten icke bliva större än som är oundgängligen nödvändigt, samt att det ofördelaktiga inflytande på arbetsmarknaden, som de från tjänstgöring befriade, avlönade befattningshavarna vid domänverket måste utöva, såvitt möjligt begränsas.

De ordinarie befattningshavarna vid skogsstaten torde, vare sig de utnämnts eller konstituerats före eller efter ikraftträdandet av det provisoriska avlöningsreglementet, på grund av dem tillkommande rättigheter icke vara tillförsäkrade att vid överflyttning till indragningsstat behållas vid högre avlöningsförmåner än den avlöning, som enligt kungörelsen den 20 juni 1918, nr 590, tillkommer ordinarie personal vid skogsstaten. Då nämnda avlöning väsentligt understiger avlöningsförmånerna enligt det provisoriska avlöningsreglementet, synas avlöningsförmånerna å indragningsstaten likväl skäligen böra anslutas till den provisoriska lönestaten. Jag finner emellertid rimligt, att personalen i sådant fall underkastar sig de villkor för avlöningsförmånernas åtnjutande, som statsmakterna kunna anse erforderligt föreskriva för tillgodoseende av allmänna intressen.

Vid överförandet av personal till indragningsstat har tidigare som grundregel gällt, att, därest befattningshavare å indragningsstat erhåller annan ordinarie befattning å rikets, riksdagens eller kommuns stat, han skall vara skyldig att helt frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag. Lönenämnden har emellertid påvisat, att statsmakterna vid två tidigare tillfällen vid genomförande av organisationsförändringar med-

*Departements-
chefen.*

givit befattningshavare, som erhåller anställning av den art nyss nämnts, att behålla viss del av det för honom å indragningsstat uppförda beloppet. Jag anser denna anordning synnerligen lämplig, då de till indragningsstat överflyttade befattningshavarna på grund härav böra finna med sin ekonomiska fördel förenligt att söka nämnda tjänster, varigenom besparingar å indragningsstaten kunna väntas uppstå.

Starka skäl tala emellertid enligt mitt förmenande för tillämpande av nämnda bestämmelser om avstående av viss del av avlöningsförmånerna å indragningsstaten icke blott vid övergång till omförmälda allmänna tjänster utan beträffande all anställning i allmän eller enskild tjänst. Om en befattningshavare, vars arbetskraft helt står till statens förfogande, med bibehållande i huvudsak av innehavande avlöningsförmåner överflyttas till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet och till följd av befrielsen från tjänstgöring kan genom att taga anställning i annan allmän eller enskild tjänst förvärva ytterligare inkomst, får det anses skäligt, att vederbörande får vidkännas viss minskning i den från indragningsstaten utgående avlöningen.

Den ifrågasatta bestämmelsen skulle därjämte i ett annat avseende utgöra en förbättring av tidigare indragningsbestämmelser. De ofördelaktiga verkningar å arbetsmarknaden, som den i samband med försvarsrevisionen åren närmast efter 1926 anordnade övergångsstaten för militära beställningshavare medförde, torde vara allmänt bekanta. Det är självfallet, att avsevärda rubbningar å arbetsmarknaden kunna uppstå, om ett förhållandevis stort antal personer med en icke oväsentlig arbetsfri inkomst upptaga konkurrensen med övriga arbetssökande om tillgängliga arbetstillfällen. Den nu rådande lågkonjunkturen med åtföljande arbetsbrist, icke minst för fackutbildade skogsmän, skärper givetvis de skadliga verkningar av en indragningsstat, sådan som den nyss antydda. Därest staten, såsom jag förut förordat, förbehåller sig rätt att, då befattningshavare vinner annan anställning, avdraga viss del av indragningslönen, torde de olägenheter, som anordnande av indragningsstat gemenligen medför, till stor del kunna undgås.

Som grundregel bör sålunda gälla, att befattningshavare å indragningsstat må åtnjuta avlöning med belopp, som skulle hava vid överflyttningen till indragningsstat tillkommit honom med tillämpning av den före den 1 januari 1921 gällande lönestaten för domänverket, samt med pensionsrätt enligt för domänverket före nämnda dag gällande pensionsbestämmelser. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att beträffande befattningshavare, som utnämnts efter det provisoriska avlöningsreglementets ikraftträdande, meddela bestämmelser i avseende å det belopp, som i vart dylikt fall skall utgå såsom tjänstgöringspenningar. Samtliga befattningshavare, som vid överflyttningen till indragningsstat åtnjutit lön enligt det nu gällande provisoriska avlöningsreglementet, böra likväl, därest de underkasta sig de villkor, statsmakterna anse sig böra föreskriva med

hänsyn till allmänna intressen, erhålla lön å indragningsstat, som beräknas enligt nämnda avlöningsreglemente.

Beträffande de avlöningsförmåner, som i sådant fall böra tillkomma befattningshavare, anser jag, i likhet med de ämbetsverk, som yttrat sig över domänstyrelsens förslag, att lönen bör, såsom vid tidigare indragningsförfaranden i allmänhet skett, för samtliga befattningshavare beräknas enligt någon av de lägre lönegrupperna. Med hänsyn till att den lönegrupp, som tillämpas vid domänverket, i motsats till vid övriga affärsdrivande verk, i viss mån innebär en kvalitativ klassificering av befattningarna, anser jag mig böra förorda den av statskontoret anvisade vägen att beräkna lönen för befattningshavare, som vid överflyttningen åtnjuta lön enligt de lägre lönegrupperna, enligt lönegrupp A och för befattningshavare, som vid överflyttningen åtnjuta lön enligt de högre lönegrupperna, enligt en högre lönegrupp. Jag föreslår på grund härav, att befattningshavare, som vid överflyttningen till indragningsstat åtnjutit lön enligt någon av lönegrupperna A till C, skall uppbära lön enligt lönegrupp A, samt att befattningshavare, som vid nämnda överflyttning åtnjutit lön enligt någon av lönegrupperna D till G, skall uppbära lön enligt lönegrupp B.

Uppflyttning till högre löneklass efter överflyttningen till indragningsstat bör av skäl, som domänstyrelsen anfört, icke förekomma.

Jag finner mig böra förorda domänstyrelsens förslag beträffande pensionsförmånerna för å indragningsstat överflyttad befattningshavare. Dyliga befattningshavare böra sålunda, utan hinder av vad i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension samt i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 323) med bestämmelser för ordinarie tjänstemän vid domänverket i fråga om rätt till pension m. m. stadgas beträffande beräkning av tjänstår, äga såsom tjänstår i nämnda hänseende tillgodoräkna tid, varunder de tillhört indragningsstaten.

För det fall, att befattningshavare, som uppförts å indragningsstat, erhåller befattning, förenad med pensionsrätt i statens pensionsanstalt, synas reglerande bestämmelser erfordras. Jag anser lämpligt, att befattningshavaren i sådant fall undantages från pensionsrätt i pensionsanstalten, så länge han är uppförd å indragningsstaten. Skulle pensionsrätten i anstalten vara förmånligare än den pension befattningshavaren har rätt att uppbära från indragningsstaten, äger han frihet att avsäga sig förmånerna å indragningsstaten, om han skulle finna en sådan åtgärd med sin ekonomiska fördel förenlig.

Å sådan lön från indragningsstat, som här avses, utgår enligt gällande bestämmelser procentuellt dyrtidstillägg med ett i varje särskilt fall till hälften minskat belopp samt barntillägg med oförminskat belopp.

Jag övergår därefter till de villkor, som böra uppställas för åtnjutande av lön enligt det provisoriska avlöningsreglementet för domänverket. Vid befattningshavares överflyttning till indragningsstat minskas hans in-

komster till följd av att lön och dyrtidstillägg å indragningsstaten understiga de avlöningsförmåner han vid överflyttningen åtnjutit. Befattningshavarna böra därför äga frihet att, utan något reglerande ingripande från statens sida, genom att taga annan anställning, uppbringa sina arbetsinkomster till samma höjd som före överflyttningen till indragningsstat. Därest emellertid befattningshavare förskaffar sig sådan anställning, att den totala inkomsten av anställningen och löneförmånerna å indragningsstaten överstiger de avlöningsförmåner, som innehafts vid överflyttningen till indragningsstat, torde staten skäligen böra tillgodogöra sig en viss bestämd del av det överstigande beloppet genom att avdraga motsvarande summa från avlöningsförmånerna å indragningsstaten. Om det belopp, som befattningshavaren skall avstå, bestämmes till två tredjedelar av nämnda överskjutande belopp, kommer befattningshavaren, även om hans nya inkomst överstiger de avlöningsförmåner, han innehafte under tjänstgöringen vid domänverket, att som regel få behålla en avsevärd del av avlöningsförmånerna å indragningsstaten, och först när befattningshavarens inkomst av den nya anställningen blir — beroende på befattningshavarens löneplacering — mellan 55 och 85 procent högre än avlöningsförmånerna å indragningsstaten eller mera, får han avstå hela avlöningen å indragningsstaten. Jag föreslår sålunda, att, därest befattningshavare, sedan beslut fattats om hans överflyttande till indragningsstat med åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den provisoriska lönestaten, erhåller annan anställning i allmän eller enskild tjänst, han skall vara skyldig att, såvida summan av avlöningsförmånerna å indragningsstaten och inkomsten av den nya anställningen överstiger den avlöning befattningshavaren omedelbart före överflyttning till indragningsstat åtnjutit, avstå två tredjedelar av det överskjutande beloppet, dock högst avlöningsförmånerna å indragningsstaten.

De av mig förordade bestämmelserna förutsätta, att befattningshavarna skola vara skyldiga att till domänstyrelsen anmäla den inkomst av anställning, som de kunna förvärva. Någon regelbunden kontroll över att anmälningsföreskrifter iakttagas läser icke kunna anordnas. Det torde på grund härav vara nödvändigt att föreskriva påföljd för underlåtenhet att fullgöra anmälningsplikten. Jag föreslår därför, att, därest befattningshavare befinnes hava under längre tid än 3 månader efter anställnings början underlåtit att till domänstyrelsen verkställa anmälan om anställningen, Kungl. Maj:t må besluta, att befattningshavarens avlöningsförmåner å indragningsstaten därefter skola utgå enligt före den 1 januari 1921 gällande bestämmelser.

Den av domänstyrelsen ifrågasatta regleringen av arvode för sådant tillfälligt arbete inom domänverket, som kan komma att utföras av å indragningsstat uppförd befattningshavare, blir med den av mig förordade, allmänna regleringen av dylika befattningshavares extraförtjänster icke erforderlig.

5. Ersättning åt entledigad icke ordinarie personal.

Domänstyrelsen har beträffande den övertaliga icke-ordinarie personalen framhållit, att densamma inriktat sig på att för framtiden tjäna domänverket, samt att den övertvägande delen av densamma under lång tid stadigvarande arbetat inom verket eller — i den mån domänverket på grund av arbetets säsongartade karaktär icke behövt utnyttja dess arbetskraft — enligt gällande instruktionsbestämmelser sedan åtskilliga år ständigt stått till verkets förfogande. Denna anordning, som överensstämde med vedertagen praxis inom statsförvaltningen, hade betingats av de arbetsuppgifter, som hittills åvilat domänstyrelsen och skogsstaten. Domänstyrelsen hade i egenskap av statens högsta skogliga organ i stor utsträckning handlagt frågor av skogligt-administrativ natur, och skogsstatstjänstemännens tjänstgöring hade omfattat icke blott vården och tillgodogörandet av statens skogstillgångar utan även utredning av frågor av allmän natur, handläggning av ärenden, som ej direkt anginge statens skogar, samt frågor av rent fiskalisk art m. m. Den övertaliga icke-ordinarie personal inom domänverket, som tjänstgjort längre tid, kunde på grund härav icke avskedas, utan att densamma i någon form ersattes för den förlorade arbetsinkomsten.

De *ämbetsverk*, som yttrat sig i ärendet, samt *kommunikationsverkens lönenämnd* hava intet haft att erinra häremot.

Jag anser av skäl, som jag strax torde få närmare angiva, i likhet med ämbetsverken, att den icke ordinarie personal vid domänverket, som blir övertalig på grund av lagändringarna, bör beredas ersättning för mistad arbetsinkomst.

*Departements-
chefen.*

Domänstyrelsens förslag till ersättning.

Domänstyrelsen har föreslagit, att ersättning till icke ordinarie personal, som entledigas till följd av minskningen av domänverkets arbetsuppgifter, skulle utgå enligt följande grunder:

De extra ordinarie och extra befattningshavare vid domänverket, som till följd av den ifrågavarande organisationsförändringen såsom övertaliga uppsägas av styrelsen eller, beträffande extra personal, av styrelsen underrättas om att de icke vidare kunna påräkna förordnande i verkets tjänst, skola erhålla ersättning under förutsättning, att befattningshavaren enligt i vederbörlig ordning utfärdade förordnanden tjänstgjort inom domänverket under sammanlagt minst 3 år, varav minst 15 månader under åren 1930—1932, samt att befattningshavaren icke erhållit och icke heller kunnat erhålla någorlunda motsvarande anställning vare sig i stats-tjänst eller hos skogsvårdsstyrelse eller stiftsnämnd.

För befattningshavare, som uppnått 45 års ålder samt innehar 15 års verklig tjänstgöring, utgår ersättning i form av förtidspension. Underlaget för pensionen skall motsvara statspensionen enligt pensionsreglerna för kommunikationsverken och för extra ordinarie tjänstemän sålunda utgöra:

Tjänstegrupp vid domänverket		Motsvarande löne- grad enligt kom- munikations- verkens avlönings- reglemente	Pensionsunderlag kronor	
nr	befattning		man	kvinnor
<i>Extra ordinarie tjänstemän.</i>				
2	Kontorsbiträde	4	984	936
4	Kanslibiträde	7	1,140	1,092
5	Kronojägare	7	1,140	—
7	Revirassistent, skogsindelningsassistent, un- derlärare, notarie	19	2,460	—

För avkortning av pensionsbeloppen skola de för ålderspension vid domänverket gällande bestämmelserna tillämpas, dock att tjänstemännen skola äga tillgodoräkna tiden intill inträdet av pensionsåldern för motsvarande ordinarie tjänst. Dyrtdstillägg skall utgå å förtidspension enligt för f. d. befattningshavare vid domänverket gällande bestämmelser.

Övriga ersättningsberättigade icke-ordinarie befattningshavare skola beredas avskedsersättning med belopp motsvarande två månaders inkomst av den förlorade anställningen, beräknad för månad till en tolfte del av årsinkomsten av anställningen, för varje påbörjat verksamhetsår. Med årsinkomst bör därvid förstås hälften av befattningshavarens inkomst av anställningen under tiden 1 januari 1932—31 december 1933 eller, om anställningen omfattat endast en del av nämnda tid, ett års inkomst av anställningen, beräknad till tolv gånger den genomsnittliga månadslönen under den del av berörda tid, som anställningen omfattat, dock att för extra befattningshavare skall, beträffande tjänstetid, som överstiger 6 år, med årsinkomst förstås den inkomst, som skulle utgå till befattningshavaren, därest han varit extra ordinarie tjänsteman. I fråga om befattningshavare, som under sagda tid åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom eller av annan anledning, som medfört löneavdrag, skall gälla, att vid beräkning av årsinkomsten skall anses så, som hade befattningshavaren varit i full tjänstgöring under sagda tid. För varje barn under 16 år skall utgå tilläggsersättning med 200 kronor.

Om ersättningsberättigad så önskar, må avskedsersättning, ökad med 10 procent, tillgodokomma honom i form av livränta. Sådan livränta bör, beräknad med ledning av det förhöjda kontantbeloppet och bilaga (tabell III och IV) till förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, utbetalas i samma ordning, som förekommande lön å indragningsstat och förtidspension.

Utbetalning av ersättning, som utgår kontant, bör ske på det sätt, att vid avgången ur tjänst ersättningen utbetalas i den mån den icke överstiger en årslön. Överskjutande ersättningsbelopp intill ytterligare en årslön utbetalas ett år och återstående belopp två år efter avgången, dock att uppskov med utbetalning av belopp, understigande 100 kronor, icke bör äga rum.

Befattningshavare, som tillerkänts ersättning, vare sig i form av förtidspension, livränta eller avskedsersättning, skall vara skyldig att, därest han erhåller sådan anställning i statstjänst eller hos skogsvårdsstyrelse eller stiftsnämnd, som ovan omförmälts, avstå den del av ersättningen, som vid den nya anställningens början icke utbetalats.

Skattefrihet beviljas för sådan avskedsersättning, som icke utgår i form av livränta.

Ur domänstyrelsens motivering till förslaget må anföras följande.

Den icke-ordinarie personalen vid domänverket, som nu ifrågakomme till avskedande, fullgjorde tjänstgöring av stadigvarande natur, enär arbetstillfällena inom domänverket skulle för framtiden hava bestått, där-est icke förändringar av organisatorisk art inträtt. Inom statsförvaltningen kunde tjänstemännen i allmänhet icke utnyttjas utom domänverket, enär det här vore fråga om en specialutbildad tjänstemannakår.

Med hänsyn till att tjänstemännen i regel bort kunna påräkna befordran till tjänst, förenad med pensionsrätt, har styrelsen ansett, att ersättningen, så långt ske kunde, skäligen borde utgå i form av förtidspension. Beträffande ersättningssystemet för dem, som enligt styrelsens förslag icke kunde erhålla förtidspension, uppställde styrelsen den fordran, att systemet skulle, för att vara lämpat för domänverkets icke ordinarie personal verka på det sätt, att ersättningen ökades med antalet tjänst-åren jämnt eller i stegrat tempo för en jämförelsevis lång följd av anställningsår samt att ersättningsskalan skulle så smidigt som möjligt ansluta till det kapitaliserade värdet av förtidspensionen, därvid avskedsersättningarna likväl borde understiga nämnda värde på grund av de särskilda fördelar, engångsersättningen kunde erbjuda. Då såväl högre som lägre manliga befattningshavare i regel vore specialutbildade syntes samma system böra tillämpas för båda grupperna. Efter utredning rörande de ersättningssystem, som tidigare tillämpats eller utarbetats för icke ordinarie tjänstemän inom statsförvaltningen, hade domänstyrelsen ansett sig böra förordna, att det system, som år 1926 utarbetats för lägre, icke ordinarie tjänstemän vid riksförsäkringsanstalten, skulle, med mindre jämkningar, tillämpas för domänverkets icke ordinarie tjänstemän, enär detta system enligt styrelsens åsikt tillgodosåge de ovannämnda av styrelsen uppställda fordringarna och samtidigt nöjaktigt fyllde skäligen krav från personalens sida på ersättning för mistad arbetsförtjänst.

Vid tillämpande av sistnämnda grunder skulle enellertid en mindre grupp befattningshavare erhålla en förhållandevis lägre ersättning än övriga för den förlust av anställning, som organisationsförändringarna medförde. Den ovisshet, som under åtskilliga år rätt beträffande domänverkets framtida arbetsuppgifter, hade föranlett styrelsen att under denna tid antaga personal i den fastare extra ordinarie anställningsformen i mycket begränsad omfattning. Det syntes styrelsen billigt, att avskedsersättningen för den extra personal, som av nämnda anledning icke kunnat i vanlig ordning erhålla ålderstillägg, enär löneskalan för extra tjänstemän till fullo utnyttjats, d. v. s. tjänstemän med minst 6 års effektiv tjänstgöring, beräknades så som hade tjänstemännen uppburit lön som extra ordinarie.

Kammarkollegiet har uttalat, att kollegiet icke hade någon erinran mot att ersättningen åt ifrågavarande personal utginge ur kyrkofonden i enlighet med de av domänstyrelsen angivna grunderna. Den omförmälda skyldigheten för befattningshavare att avstå den del av honom tillerkänd ersättning, som vid erhållen ny anställnings början icke utbetalats, torde dock böra utsträckas att gälla jämväl den, som erhållit anställning i pastorats tjänst.

Statskontoret har icke ansett sig böra framställa någon erinran i fråga om grunderna för erhållande av förtidspension för viss icke ordinarie personal. I fråga om den icke ordinarie personal, som avsåges att erhålla avskedsersättning, torde enligt statskontoret viss maximibegränsning av avskedsersättningen böra stadgas, förslagsvis två gånger årsinkomsten.

Riksräkenskapsverket har beträffande utformningen av villkoren för erhållande av ersättning anmärkt, att domänstyrelsen ej angivit, på vilket sätt skulle utrönas, att entledigad icke ordinarie tjänsteman icke kunnat erhålla annan motsvarande anställning hos ifrågavarande administrationer. Riksräkenskapsverket har därjämte anfört följande.

Riksräkenskapsverket hade vidare funnit domänstyrelsens förslag att avskedsersättningen till extra befattningshavare med tjänstetid överstigande 6 år skulle beräknas icke efter den verkliga årsinkomsten utan efter den årsinkomst, som skulle utgått till befattningshavaren, därest han varit extra ordinarie tjänsteman, icke stå i god överensstämmelse med förslagets huvudgrunder för avvägningen av den entledigade personalens förmåner.

Slutligen hade riksräkenskapsverket ansett sig böra bestämt avstyrka domänstyrelsens förslag om beredande av skattefrihet för sådan avskedsersättning, som icke utginge i form av livränta. Den föreslagna avskedsersättningens avvägning och begränsningen av den årliga utbetalningen till en årlön gäve avskedsersättningen karaktär av verklig löneförmån, utgående under viss tid efter anställningens upphörande. Att vid sådant förhållande för denna ersättning medgiva skattefrihet syntes icke vara förenligt med gällande beskattningsprinciper och skulle med säkerhet medföra krav på skattefrihet jämväl beträffande motsvarande ersättningar vid enskilda företag. Då därtill komme, att berörda befattningshavare vid domänverket skulle tillerkännas rätt att tillgodoräkna ersättningen, ökad med 10 procent, i form av livränta, syntes ej heller ur skälighetssynpunkt anledning föreligga att i förevarande fall medgiva skattefrihet.

Lönenämnden har i fråga om ersättning åt icke ordinarie personal anfört följande:

Mot domänstyrelsens förslag till gottgörelse åt den icke ordinarie personal, som beräknades bliva övertalig genom de beslutade organisationsändringarna och fördenskull komme att entledigas, syntes den allmänna erinringen kunna göras, att en påfallande stor skillnad i ersättningen skulle uppkomma vid tillämpning av de olika ersättningsformerna, förtidspension och avskedsersättning. De extra jägmästarnas förbund hade påvisat anmärkningsvärda ojämnheter i det föreslagna ersättningssystemet, och det kunde därför enligt nämndens mening ifrågasättas, huruvida ej en överarbetning av förslaget i denna del borde vidtagas, som i högre grad än vad skett toge sikte på en gradering av ersättningarna i förhållande till vars och ens tjänstetid vid verket.

Därest en dylik överarbetning icke ansåges böra ske, skulle emellertid enligt nämndens mening en viss förbättring i förslaget kunna åstadkommas genom att den för förtidspension ifrågasatta levnads- och tjänståldern, 45 års ålder respektive 15 tjänstår, sänktes, förslagsvis, till 40 års ålder respektive 12 tjänstår. En befattningshavare, som vid entledigandet exempelvis hunnit intjäna 15 tjänstår eller mera men däremot icke upp-

nått den för förtidspensions erhållande stadgade minimiåldern av 45 levnadsår, syntes, såsom förslaget nu förelåge utarbetat, bliva alltför ogynnsamt ställd i jämförelse med till levnadsåldern äldre kamrater med samma tjänstetid. Överhuvudtaget hade nämnden för sin del kommit till den uppfattningen, att de föreslagna avskedsersättningarna, särskilt för befattningshavare med ett större antal tjänstår, kunde anses väl lågt beräknade. Under ovan angivna förutsättning ville därför lönenämnden förorda, att såsom villkor för erhållande av förtidspension stadgades, att vederbörande skulle hava uppnått en levnadsålder av 40 år och fullgjort effektiv tjänstgöring vid verket under sammanlagt 12 år.

Vad den föreslagna förtidspensioneringen i övrigt anginge, torde det väl, rent principiellt sett, kunna anses mindre lämpligt att till grund för förtidspensions bestämmande lägga jämväl hela den tid, som återstode till pensionsålderns inträde för innehavare av motsvarande ordinarie tjänst, oaktat tjänstemannen vid förtidspensioneringen skulle bliva entledigad från verket. Men härtill komme, att det föreslagna beräkningssättet syntes kunna, i synnerhet för de tjänstemän, vilka vunnit inträde vid verket i unga år och sålunda för förtidspensioners erhållande kunde åberopa hela det i civila pensionslagen för ordinarie skogsstatstjänstemän stadgade antalet tjänstår, medföra det mindre tillfredsställande resultatet, att förtidspensionen utginge med samma belopp, oberoende av det större eller mindre antal tjänstår, som i verkligheten intjänats. Det vore därför enligt nämndens mening önskvärt, om sådana regler för tjänstårsberäkningen kunde utfinnas, som vid pensionsbeloppets bestämmande möjliggjorde ett större hänsynstagande till antalet verkligen intjänade tjänstår, än vad förslaget medgäve.

Härvid vore givetvis olika utvägar tänkbara. Sålunda skulle man kunna tänka sig, att antalet före pensioneringstillfället intjänade verkliga tjänstår, ökades allenast med viss procent av antalet beräknade tjänstår efter pensioneringen. Ett annat sätt vore, att i viss överensstämmelse med vad som vid 1925 års försvarsrevision skedde i fråga om vissa civila löntagare vid försvarsväsendet, till ett vid 45 levnads- och 15 tjänstår — enligt nämndens förslag vid 40 levnads- och 12 tjänstår — utgående grundbelopp i förekommande fall lades ett tilläggsbelopp, vars storlek gjordes beroende av antalet därutöver intjänade tjänstår. Utan att avgiva något förslag i den ena eller andra riktningen hade nämnden med det anförda endast velat antyda de olika möjligheter, som syntes erbjuda sig för en bättre anpassning av förtidspensionerna efter vars och ens tjänstetid vid verket.

Beträffande slutligen styrelsens förslag om åtgärders vidtagande i syfte att bereda skattefrihet åt entledigad tjänsteman för undfängen gottgörelse i form av förtidspension, livränta eller avskedsersättning, anförde nämnden, att nämnden ansett sig sakna anledning att ingå på denna fråga.

De extra jägmästarnas förbund har anført i huvudsak följande:

Domänstyrelsen syntes anse såsom självklart, att samma beräkningsgrunder för ersättnings utgående, som kommit till användande inom andra verk, skulle vara tillämpliga även vid avskiljandet av domänverkets icke ordinarie personal. Emellertid vore det enligt förbundsstyrelsens mening uppenbart, att den icke ordinarie förvaltande domänverkspersonalens anställningsförhållanden icke vore jämförbara med motsvarande förhållanden för icke ordinarie personal inom de verk, domänstyrelsens utredning avsett.

De extra jägmästare, som en gång vunnit anställning inom verket och ägnat sig åt verkets tjänst, hade hittills nästan undantagslöst varit knutna vid verket till pensionsålderns inträde, därest de skött sina åligganden väl. Skogsstatens nuvarande organisation vore även uppbyggd så, att en stor del tjänster, som nu besattes av icke ordinarie personal, vore permanenta. Ett betydande antal revir vore av sådan omfattning, att de normalt vore avsedda att skötas av 2 personer i förvaltande ställning, revirförvaltaren och assistenten. Assistenttjänsten på sådana revir vore sålunda lika permanent som revirförvaltaretjänsten. De icke ordinarie jägmästare, som besatte dessa »fasta revirassistentbefattningar», innehade sålunda befattningar, som måste vara jämförbara med ordinarie befattningar i något lägre grad vid andra verk. Att det icke inrättats en ordinarie grad för tjänstemän å dylika befattningar, torde utan tvivel bero på det långvariga provisorium domänverkets organisation befunnits i. I detta sammanhang ville förbundsstyrelsen erinra om, att enligt en utredning av 1928 års lönekommitté, i lönegraderna 16—20 — vari den icke ordinarie förvaltande domänverkspersonalen vore placerad — vid postverket samtliga tjänster, 472, vore ordinarie, vid telegrafverket 247 vore ordinarie och 27 extra ordinarie, vid statens järnvägar 771 vore ordinarie och 1 extra ordinarie, och vid statens vattenfallsverk samtliga 30 ordinarie. Vid domänverket däremot vore endast 13 (överjägmästarassistentbefattningar) ordinarie medan 115 vore extra ordinarie.

Den omständighet, att domänverkets omorganisation, som varit aktuell under ett 20-tal år, icke genomförts långt tidigare och att, i avvaktan på denna frågas lösning, personalen inom verket icke anstälts under sådana former, som annars varit naturligt och tjänstgöringens art krävt, ansåge förbundsstyrelsen under inga omständigheter böra inverka vid bestämmandet av ersättningen till den övertaliga personalen.

Därest verket haft en definitiv organisation vid de nu ifrågakommande personalindragningarna, hade med största sannolikhet en betydande del av den nuvarande extra ordinarie personalen varit anställd som ordinarie. Den del av dessa tjänstemän, som ifrågakomma till avsked, hade då blivit delaktig av den ersättningsform, som domänstyrelsen nu föreslagit för den ordinarie personalen — indragningsstat. Enligt förslaget erhöles de däremot nu endast en i förhållande till tjänstgöringstiden obetydlig engångsersättning eller i bästa fall en mindre pension.

På grund av vad sålunda anförts, ansåge förbundsstyrelsen det endast vara en gärd av rättvisa, att den äldre extra ordinarie personalen tillerkändes ersättning efter samma grunder som den ordinarie.

Förbundet hade utarbetat en jämförelse mellan de ersättningar, som utgivits till militär personal vid genomförandet av 1925 års härordning och de ersättningar, som enligt domänstyrelsens förslag skulle komma att utgå till domänverkspersonalen. Förbundet ansåge denna jämförelse betydande för, huru den övertaliga domänverkspersonalen bleve lidande på att verkets organisation ej varit genomförd.

Av utredningen, som ansåge ersättningen till tvångsvis överförda militära befattningshavare i officersställning och extra ordinarie jägmästare i E-grupp enligt domänstyrelsens förslag, framginge, att en jägmästare efter 3 tjänstår skulle erhålla en engångsersättning av 2,400 kronor, vilket motsvarade en årlig livränta på 170 kronor, medan motsvarande ersättning till en underlöjtnant med tre tjänstår uppginge till

3,100 kronor per år. Efter 6 tjänstår erhöle en jägmästare en engångsersättning av 5,100 kronor, motsvarande en livränta på 370 kronor, mot en löjtnants årliga ersättning av 4,100 kronor o. s. v. I bästa fall kunde jägmästaren erhålla förtidspension på 2,750 kronor, mot vilken svarade officerarnas indragningslöner för samma antal tjänstår av 5,200 till 7,900 kronor.

Att märka vore, att domänstyrelsen räknade med tjänstgöringsår, vilket beträffande särskilt den yngre icke ordinarie personalen vid domänverket vore betydligt kortare än den tid, vederbörande från sitt antagande till extra jägmästare stått till verkets förfogande. Än mer ogynnsamma visade sig de för domänverkspersonalen föreslagna ersättningarna, om man jämförde, huru ersättningarna utginge för jägmästare och militärer i samma levnadsålder.

Av den härav verkställda utredningen framginge bland annat, att en jägmästare i en ålder av 30 à 32 år icke skulle erhålla någon som helst ersättning, medan löjtnanter i samma ålder erhållit 4,100 till 4,700 kronor årligen. Jägmästare vid 34 år skulle erhålla en engångsersättning av 5,100 kronor, motsvarande en årlig livränta på 370 kronor, löjtnanten vid samma ålder hade årligen erhållit 4,700 kronor o. s. v.

Officerarna i motsvarande åldrar och tjänstår hade sålunda fått 3—20 gånger så höga ersättningar som de icke ordinarie jägmästarna komme att erhålla enligt domänstyrelsens förslag.

Härtill komme, att jägmästarens utbildning — fyra år på skogshögskolan jämte något års avlönad eller lågt avlönad praktiktid — vore avsevärt dyrbarare än officerarens utbildning, som i regel skedde med uppbyggande av lön och ofta jämväl med särskild traktamentsersättning. I detta sammanhang borde även framhållas, att värnplikstiden, vilken inginge såsom ett led i officerens utbildning, för skogsmanen betydde försenad examen och ökad skuldbörda genom ofrånkomliga ränteförluster och uteblivna inkomster. För den äldre extra ordinarie personalen kunde tidsförlusten beräknas till cirka 2 år. — Ytterligare en omständighet, som invercade i ogynnsam riktning för den skogligen personalen, vore att läget på arbetsmarknaden inom alla områden numera vore ofantligt svårare än år 1925 då de militära indragningarna ägde rum. Därtill komme det stora överskott på utbildade skogsmän, som funnes, varför utsikterna till anställning inom det enskilda skogsbruket vore synnerligen små.

Det torde med all önskvärd tydlighet framgå, att en jägmästare i icke ordinarie anställning i alla avseenden — kostnader för utbildning, tjänstgöringsförhållanden, möjlighet till anställning efter eventuellt entledigande — intoge en ytterst ogynnsam ställning gentemot officeren i motsvarande tjänsteställning och ålder. Trots detta komme jägmästaren att erhålla endast en ringa bråkdel av den ersättning statsmakterna tidigare ansett erforderlig för officeren, detta beroende endast på olikheter av organisatorisk art.

Det syntes, som om tjänstetid och levnadsålder borde för en arbetsgivare vara det i huvudsak avgörande vid beräkning av ersättning till den personal han nödgades avskeda. Att tjänstemän med samma anställningstid och levnadsålder av sin gemensamma arbetsgivare, staten, på grund av ett formellt skäl skulle bliva så olika behandlade som fallet här bleve, funne förbundsstyrelsen vara i högsta grad upprörande.

Förbundsstyrelsen ansåge, att domänstyrelsens förslag vore mindre väl avvägt i gränslägena mellan olika former av ersättning — avskedsersätt-

ning, förtidspension och indragningsstat. Tre jägmästare i ålder omkring 45 år skulle exempelvis erhålla, den ene en avskedersättning på cirka 19,800 kronor, vilket belopp motsvarade en livränta på cirka 1,550 kronor årligen, den andre 2,750 kronor i förtidspension och den tredje en indragningslön på minst 8,400 kronor.

Förbundsstyrelsen funne på grund av vad ovan anförts det vara skäligt, att den extra ordinarie personalen i förvaltande ställning, som hade en tjänstetid av minst 12 år samt nått en levnadsålder av 40 år överfördes på indragningsstat efter motsvarande bestämmelser, som domänstyrelsen föreslagit för den ordinarie personalen.

Beträffande avskedersättning förordade förbundsstyrelsen ett för högre befattningshavare vid riksförsäkringsanstalten år 1926 utarbetat system, dock utan bestämmelser om maximering. Den högre ersättning, som genom nämnda system avsetts komma riksförsäkringsanstaltens personal med högre utbildning till del, torde utan tvivel hava betingats därav, att denna personal på grund av sin alldeles speciella utbildning och tjänstgöring ansetts hava särskilt stora svårigheter att i konkurrens å den allmänna arbetsmarknaden skaffa sig skälig försörjning. Enahanda svårigheter förelåge i lika hög grad även för den förvaltande personalen i domänverkets tjänst. Ovan anförda skäl torde väl motivera att avskedersättning för icke ordinarie jägmästare beräknades i enlighet med ifrågavarande system, dock med den ändring att maximibestämmelsen antingen uteslötes eller höjdes och anknötes på lämpligt sätt uppåt.

Med anledning av domänstyrelsens förslag att vid beräkning av tjänsteår, den verkliga tjänstgöringstiden skulle gälla, har förbundsstyrelsen anförd följande.

Den som vunnit anställning vid domänverket som extra jägmästare, hade på grund av arbetets säsongartade beskaffenhet icke under de första åren kunnat påräkna tjänstgöring under hela året. Enligt gällande instruktion vore den extra jägmästaren emellertid skyldig att tjänstgöra enligt domänstyrelsens förordnanden. Han stode sålunda i disponibilitet även under den tid han icke tjänstgjorde. Under normala tider hade denna säsongtjänstgöring efter endast något år övergått i mera stadigvarande arbete, varför denna nödtvungna arbetslöshet varit av mindre betydelse. Sedan år 1921 hade emellertid, på grund av minskat personalbehov säsongarbetslösheten kommit att år efter år drabba samma tjänstemän. Speciellt hade detta varit fallet med under åren 1921—1924 antagna extra jägmästare, av vilka en betydande del fortfarande efter 8—10 års tjänst tillhörde den »sladd», som ännu icke kunnat erhålla kontinuerligt arbete. Att just denna kategori bleve alldeles särskilt missgynnad genom domänstyrelsens förslag att de endast skulle få tillgodoräkna verkliga tjänstgöringsår i stället för hela anställningstiden torde klart framstå. Så mycket hårdare måste detta inverka, då just dessa årsklasser haft sin utbildningstid förlagd till de dyraste krigs- och krisåren 1917—1922, medförande onormalt höga studiekostnader, för att sedan få börja sin verksamhet under efterkrigsårens depressionstider samt därefter under sin vidare tjänstgöring ständigt få kämpa mot arbetslöshet under vintrarna. Den avlöning, som utgått till denna personal, hade icke på något sätt varit avvägd med hänsyn till att arbetet varit säsongbetonat. Samma löneplan hade gällt för såväl kontinuerligt som tillfälligt anställda.

Då den till säsongarbeten nyttjade personalen ständigt stått till disposition och den under sina nödtvungna arbetslöshetsperioder i regel icke

haft möjlighet att skaffa sig annat än tillfälligt, oftast oskäligt lågt avlönat arbete, ansåge förbundsstyrelsen det endast vara rimligt och rättvist, att övertalig personal av denna kategori finge tillgodoräkna sig viss del av den tid, den varit arbetslös utan eget förvällande. Förbundsstyrelsen ansåge, att befattningshavare, som varit i tjänst minst 8 månader under året, borde få tillgodoräkna hela året vid beräkning av avskedsersättning. Befattningshavare, som tjänstgjort 4—7 månader under året, borde utöver tjänstgöringstiden få tillgodoräkna 50 procent av arbetslöshetstiden under året. Befattningshavare, som tjänstgjort mindre än 4 månader under året, skulle tillgodoräknas den verkliga tjänstgöringstiden.

Med hänsyn till de under sistförflutna tvenne åren synnerligen kortvariga förordnanden i verkets tjänst, som stått de yngsta extra jägmästarna till buds, har förbundsstyrelsen ansett, att 2 år borde utgöra minimtiden för erhållande av avskedsersättning.

Av samma skäl har förbundsstyrelsen ansett den av domänstyrelsen föreslagna minsta tjänstgöringstiden av 15 månader under åren 1930—1932 för erhållande av ersättning, böra sänkas till 10 månader.

Förbundsstyrelsen framlade sitt förslag till ersättning för den övertaliga icke ordinarie förvaltande personalen vid domänverket väl medveten om det allvarstygda läge, vårt land för närvarande befunde sig i. Förbundsstyrelsen insåge även till fullo, att staten i tider som dessa bleve utsatt för påfrestningar i ekonomiska avseenden som aldrig förr. Det måste emellertid, enligt förbundsstyrelsens mening, ankomma på staten — den högsta vårdaren av sociala förhållanden — att tillse, att organisationsförändringar, som statsmakterna trots det ekonomiskt brydsamma tidsläget funnit böra genomföras, bleve genomförda på ett sådant sätt, att statens egna tjänstemän, vilka genom dessa förändringar berövades sina anställningar, därigenom icke tillskyndades svåra lidanden. Betänkas finge även, att de för tillfället rådande statsfinansiella svårigheterna icke finge vara avgörande i en fråga, som för den enskilde komme att påverka hela hans återstående liv. Förbundsstyrelsen förlitade sig på att statsmakterna icke ville bringa en liten grupp av sina egna tjänstemän i ekonomisk misär, vilket skulle bliva en oundviklig följd, därest domänstyrelsens förslag beträffande den icke ordinarie personalen bleve genomfört.

I anslutning till vad sålunda anförts har förbundsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, med uteslutande av motsvarande punkter i domänstyrelsens förslag rörande ersättning till den på grund av förenämnda lagändringar övertaliga personalen, beträffande förvaltande personal föreslå riksdagen medgiva:

att icke ordinarie tjänstemän, som entledigades i samband med nämnda lagändringar antingen överfördes på indragningsstat utan tjänstgöringskyldighet eller ock tillkändes engångsersättning, benämnd avskedsersättning, under förutsättning, att de varit anställda vid domänverket under minst två år samt under åren 1930—1932 tjänstgjort minst 10 månader ävensom att de icke erhållit och ej heller kunnat erhålla någorlunda motsvarande anställning vare sig i statstjänst eller hos skogsvårdsstyrelse eller stiftsnämnd,

att icke ordinarie tjänstemän med en sammanlagd verklig tjänstgöringstid av 12 år samt en uppnådd levnadsålder av 40 år överfördes på indragningsstat utan tjänstgöringskyldighet,

att icke ordinarie tjänstemän, som överflyttats till indragningsstat, er-

hölle lön beräknad efter den lönegrupp befattningen vid innehavarens överflyttning till indragningsstat tillhört,

att *avskedersättning* tillerkändes ersättningsberättigade icke ordinarie tjänstemän, som icke blivit överförda på indragningsstat, med belopp, som beräknades för 4 tjänsteår utgöra en årsinkomst och för kortare tid proportionsvis mindre samt för varje ytterligare tjänsteår $\frac{2}{5}$ av årsinkomsten,

att med årsinkomst därvid skulle förstås hälften av befattningshavarens inkomst av anställningen under tiden 1 januari 1932—31 december 1933 eller, om anställning omfattade endast en del av nämnda tid, 1 års inkomst av anställningen, beräknad till 12 gånger den genomsnittliga månadslönen under den del av berörda tid, som anställningen omfattat,

att tjänstetiden skulle räknas från den dag befattningshavaren antagits i verkets tjänst,

att befattningshavaren vid beräkning av tjänstetid finge äga tillgodoräkna vid tjänstgöring minst 8 månader under samma år hela året, vid tjänstgöring 4—7 månader under året utöver tjänstgöringstiden halva återstående delen av året samt vid tjänstgöring mindre än fyra månader den verkliga tjänstgöringstiden.

Sveriges kronojägareförbund har framhållit följande:

Under vanliga förhållanden hade befordran till ordinarie tjänst för bevakande personal kunnat beräknas långt före uppnådda 40 levnadsår. De tidigare beskrifningarna av verkets arbetsuppgifter och de senare årens allmänna vakanssättning av ledigblivna ordinarie tjänster hade dock medfört, att ett betydande antal extra ordinarie kronojägare överskridit 40 levnadsår utan att bliva befordrade. Det stora flertalet av dessa hade dock med de ordinarie kronojägarna likvärdig tjänstgöring, antingen tillförordnade att uppehålla ledigblivna ordinarie tjänster eller ock å särskilda extra bevakningstrakter eller såsom biträden åt de ordinarie kronojägarna. En åldersgräns så hög som 45 år för rätt till förtidspension vore en uppenbar orättvisa mot dessa befattningshavare. Det kunde mycket väl tänkas, att ordinarie kronojägare, som vore mycket yngre än dessa extra ordinarie kronojägare, kunde komma att överföras å indragningsstaten. Icke ordinarie kronojägare i åldern 40 till 45 år hade i allmänhet redan familj av ordinär storlek att försörja. De vore icke längre unga, och möjligheten för dem att under nuvarande förhållanden kunna få andra anställningar vore mycket ringa. Det vore obarmhärtigt av staten att entlediga dessa familjeförsörjare och endast gottgöra dem med en snäv avskedersättning. Förbundet hemställde därför, att åldersgränsen för rätt till förtidspension för här ifrågavarande tjänstemän måtte bestämmas till 40 levnads- och 10 verkliga tjänsteår.

Departements-
chefen.

Ersättningarna för den icke ordinarie personalen böra tillmätas med hänsyn till de anställningsförhållanden, som rätt inom domänverket, samt de befintliga möjligheterna för den avskedade personalen att erhalla ny anställning.

I det förra avseendet är att märka, att ifrågavarande befattningshavare, sedan de en gång mera stadigvarande tagits i anspråk av domänverket, i regel funnit sin utkomst inom verket. Avsked ur verkets tjänst betyder därför för den skötsamme tjänstemannen förlust av en framtida försörjningsmöjlighet, som han haft anledning betrakta såsom

säker. I många fall torde här bliva fråga om tjänstemän, som nu skulle innehaft ordinarie befattning av ett eller annat slag, därest domänverkets organisation reglerats i samband med löneregleringen för tretton år sedan. Att domänverkets icke ordinarie befattningshavare härigenom kommit i ett vid personalindragning synnerligen ogynnsamt läge framgår av den höga befordringsåldern inom verket samt av den omständigheten, att ett oproportionerligt stort antal icke ordinarie befattningshavare tjänstgöra å befattningar, som äro fast inordnade i organisationen.

Redan före år 1930, då den nu rådande lågkonjunkturen å skogs- och trävarumarknaden inträdde, förefanns ett avsevärt överskott å fackutbildade skogsmän. De svåra förhållanden, varmed skogsbruket sedan nämnda år haft att kämpa, hava givetvis medfört ökad arbetslöshet bland skogstjänstemännen, och utsikterna att erhålla annan anställning torde därför för dem, som nu avskedas från domänverket, vara starkt begränsade. Detta är så mycket mera beklagligt, som flertalet av dem, som nu ifrågakomma till avskedande, torde vara familjeförsörjare.

Avskedanden, som äro fullt jämförbara med de indragningar, som nu förestå inom domänverket, torde icke tidigare hava förekommit. Jag vill särskilt understryka, att indragningarna äro en följd av att statsmakterna beslutat, att domänverkets verksamhet skall i viss omfattning inskränkas, ehuru de arbetsuppgifter, denna verksamhet avsett, fortfarande äro oförminskade. Då fråga sålunda varit endast om ett ändamålsenligt anordnande av vissa på det allmänna ankommande funktioner, bör den övertaliga personalen, i den mån den icke kan överföras till de organ, som övertaga arbetsuppgifterna från domänverket, beredas ersättning efter grunder, som med hänsyn till anledningen till avskedandet kunna anses skäliga.

En ytterligare anledning att icke jämställa ifrågavarande avskedanden med de entlediganden inom statsförvaltningen, som ske till följd av inträffande konjunkturförändringar, nedläggning av verksamhet e. d., finner jag däri, att avskedandena ansetts av organisatoriska skäl böra ske på sådant sätt, att de träffa icke endast de yngsta utan i stor utsträckning även äldre tjänstemän, som icke haft anledning befara att ställas utan arbete. Jag anser, att statsmakterna, om de finna, att entledigandena icke lämpligen kunna ske på annat sätt, böra taga den konsekvensen därav, att utgiften blir något högre från de anslag, som hava att svara för övergångskostnaden.

I likhet med lönenämnden finner jag mig på grund härav böra förorda, att den icke ordinarie personal, som erhåller avsked, beredes ersättning enligt något förmånligare grunder än vad domänstyrelsen föreslagit.

Vad till en början angår förutsättningarna för erhållande av ersättning finner jag mig kunna förorda domänstyrelsens förslag, som icke föranlett erinringar från de hörda myndigheternas sida.

Vidkommande ersättningen till de äldre icke ordinarie befattningshaverna lärer den av domänstyrelsen föreslagna förtidspensionen utgöra en förhållandevis låg ersättning för den i sak permanenta anställning de hittills innehaft och den utsikt till befordran, som de tilläventyrs förlora. Vad de extra jägmästarnas förbund härom anfört synes mig värt beaktande. Av principiella skäl torde man emellertid icke kunna tillmötesgå personalens önskemål i detta avseende på annat sätt än genom att, i anslutning till lönenämndens förslag, öka förtidspensionens grundbelopp, som bör utgå enligt domänstyrelsens förslag, med ett tilläggsbelopp för varje intjänat tjänstår utöver 15 samt sänka åldersgränsen för erhållande av förtidspension till 40 år. Efter övertvägande av den lämpliga storleken av tilläggsbeloppet finner jag mig böra förorda, att detsamma avväges på sådant sätt, att befattningshavare får vid beräkning av pensionens belopp för varje tjänstår tillgodoräkna sig den besparing i pensionens kapitalvärde, som uppstår på grund av att tjänstgöringstid och ålder i stort sett följas åt. Detta innebär i kostnadsavseende, att kostnaden för varje förtidspension, beräknad såsom kapitalvärde, blir ungefärligen lika stor, oavsett befattningshavarens ålder. Beräknade enligt denna metod bliva tilläggsbeloppen i medeltal omkring 60 kronor för befattningshavare å extra stat i lönegraderna 9—15, 45 kronor för icke ordinarie jägmästare (tjänstegrupp 7) och omkring 20 kronor för icke ordinarie kronojägare m. fl. tjänstemän i lägre tjänste- och lönegrupper än de nu nämnda. Tilläggsersättning synes icke böra utgå för tjänstår, som överstiga 25.

Avkortning av pensionsbelopp med hänsyn till att befattningshavare, därest han kvarstått i verket, icke kunnat uppnå för ålderspension föreskrivet antal tjänstår anser jag icke böra ske, med hänsyn till att en bestämelse i sådant syfte skulle vinna tillämpning endast i ett fåtal fall och där kunna medföra orättvisa, då det ersättningssystem, jag i det följande föreslår för övriga icke ordinarie befattningshavare, är grundat endast å antal intjänade tjänstgöringsår.

Dyrtdistillägg kommer enligt för före detta befattningshavare vid domänverket härom gällande bestämmelser att utgå å förtidspension.

Beträffande ersättningsberättigade, icke ordinarie tjänstemän, som icke erhålla förtidspension, förordar jag, att avskedsersättning skall utgå. Då svårigheterna att anskaffa ny anställning torde stegras med stigande ålder, anser jag, att ersättningssystemet bör vara så avvägt, att det intill den ålder, då förtidspension kan beredas, medför en förhållandevis högre ersättning åt tjänstemän med längre tjänstgöringstid. Jag föreslår därför, att lönenämndens yrkanden om högre ersättning för befattningshavare, som icke erhålla förtidspension, samt en bättre anslutning till systemet för förtidspension än vad domänstyrelsens förslag innebär, skola beaktas på det sätt, att ersättningsbeloppen skola utgå efter en för varje treårsperiod av tjänstgöringen höjd ersätt-

ningsnorm. Ersättningen bör sålunda för varje påbörjat tjänstgöringsår till och med sex utgöra en sjättedel av årsinkomsten av den förlorade anställningen. För varje ytterligare tjänstgöringsår till och med nio utgår ersättning med en fjärdedel av årsinkomsten, för varje därpå följande tjänstgöringsår till och med tolv med en tredjedel av årsinkomsten samt för varje ytterligare tjänstgöringsår till och med femton påbörjade år med två femtedelar av samma årsinkomst. För varje barn under 16 år torde få utgå tilläggsersättning med 200 kronor.

I fråga om tjänstgöringstidens och årsinkomstens beräkning ansluter jag mig till domänstyrelsens förslag. Styrelsens förslag att i fråga om beräkning av årsinkomsten jämställa extra befattningshavare med minst sex tjänstgöringsår med extra ordinarie befattningshavare finner jag av praktiska skäl välgrundat.

Beträffande sättet för ersättningarnas utbetalande har domänstyrelsen bland annat föreslagit, att, om ersättningsberättigad så önskar, avskedsersättning må, ökad med 10 procent, tillgodokomma honom i form av livränta. Denna ersättningsform är enligt min mening ur social synpunkt att föredraga framför engångsersättning. Den medför därjämte den fördelen, att staten, om befattningshavaren vinner annan anställning, får ökade möjligheter att innehålla den del av ersättningen, som icke anses erforderlig. Jag förordar på grund härav, att avskedsersättningen beträffande befattningshavare, som innehar mer än nio års verklig tjänstgöring, skall obligatoriskt utgå i form av livränta, därvid ersättningsbeloppet ökas med 10 procent.

Den livränta, som i enlighet härmed skulle utbetalas till befattningshavare, vilkens tjänstgöringstid uppgår till mer än nio år, kommer för befattningshavare, som intjänat mer än fjorton tjänstgöringsår, att tämligen väl ansluta sig till förtidspensionens grundbelopp.

Utbetalning av avskedsersättning till befattningshavare, vilkens tjänstgöringstid icke överstiger nio år, synes böra ske enligt av domänstyrelsen förordade grunder för utbetalning av avskedsersättning antingen kontant i en eller två terminer eller i form av livränta, därvid ersättningen ökas med 10 procent. Även beträffande sättet för livräntans beräkning och utbetalning förordar jag domänstyrelsens förslag.

Med hänsyn till den procentuella förhöjning av avskedsersättningen, som föreslås för sådan ersättning, då densamma utgår i form av livränta, bör dyrtidstillägg icke utgå å livränta.

Domänstyrelsens av riksräkenskapsverket avstyrkta förslag om beredande av skattefrihet för sådan avskedsersättning, som icke utgår i form av livränta, kan jag icke biträda. Då avskedsersättning i intet fall kommer att under ett och samma år utbetalas med högre belopp än vad som motsvarar en årslön, anser jag den föreslagna åtgärden sakna fog.

Vad slutligen angår skyldighet för icke ordinarie befattningshavare, som tillerkänts ersättning, att under vissa förhållanden avstå från ersättningen förordar jag, då fråga är om förtidspension eller livränta,

tillämpande av samma grundregler, som jag i det föregående föreslagit för ordinarie befattningshavare. Även de icke ordinarie befattningshavarna böra sålunda kunna få behålla en del av sådan ersättning, även om inkomsten av den nya anställning i allmän tjänst, de tilläventyrs vunnit, uppgår till eller överstiger deras förutvarande arbetsinkomst. Anordningen är beträffande icke ordinarie tjänstemän motiverad särskilt därav, att den uppmuntrar till ansträngningar för förbättring av arbetsinkomsten upp till och över den förutvarande inkomsten under det att den tidigare föreslagna, av domänstyrelsen upptagna bestämmelsen om avstående av ersättningen, så snart någorlunda motsvarande anställning i viss allmän tjänst vunnits, snarast motverkar en sådan strävan.

Jag anser likväl, att anordningen för icke ordinarie tjänstemän icke lämpligen kan tillämpas, då tjänstemännen erhålla anställning i enskild tjänst. Enär ingen av de icke ordinarie befattningshavarna vid avskedet innehåft befattning med karaktär av sluttjänst, föreligger för dessa befattningshavare i mindre grad än för de ordinarie befattningshavarna anledning att minska deras konkurrenskraft å arbetsmarknaden, som för övrigt icke är så stor som de ordinarie befattningshavarnas.

Jag föreslår på grund härav, att, därest befattningshavare, som tillerkänts ersättning i form av förtidspension eller livränta, erhåller annan anställning i statstjänst eller hos skogsvårdsstyrelse, stiftsnämnd eller pastorat, han skall vara skyldig att, såvida summan av ersättningen och inkomsten av den nya anställningen överstiger den avlöning befattningshavaren omedelbart före avskedstillfället åtnjutit, avstå två tredjedelar av det överskjutande beloppet, dock högst förtidspensionens eller livräntans belopp.

De föreslagna bestämmelserna förutsätta ett liknande deklarationsförfarande som det jag i det föregående förordat för ordinarie personal. Även påföljd genom indragande av ersättningen torde böra föreskrivas.

I de fall, då avskedsersättning utgår kontant, synes förenämnda av domänstyrelsen förordade föreskrift om avstående av ersättning böra gälla, dock att densamma bör, såsom kammarkollegiet yrkat, avse jämväl anställning i pastorats tjänst.

Till belysning av de av mig nu föreslagna ersättningsbestämmelserna för icke ordinarie personal har jag låtit utarbeta vissa exempel, vilka återfinnas i bilaga till detta protokoll.

6. Ersättning till domänfonden för kostnad för avlöning och ersättning åt övertalig personal.

Beträffande kostnadernas storlek och sättet för deras bestridande har *domänstyrelsen* framhållit, att de tjänstemän, som skulle entledigas, av orsaker, vid vilka styrelsen i sin skrivelse utförligt uppehållit sig, icke

lämpligen kunde utväljas med ledning av den befattning tjänstemännen haft att taga med de överlämnade arbetsuppgifterna. Regleringen borde i stället beträffande personvalet ske efter enhetliga grunder och utan hänsyn till de skilda anledningarna till indragningarna. Vid sådant förhållande syntes det styrelsen riktigast, att de totala kostnaderna bestriddes genom repartisering av de sammanlagda kostnaderna för övertalig personal inom varje lönegrad och tjänstegrupp med ledning av antalet övertaliga tjänstemän i de skilda grupperna.

Till belysande av personalkostnadernas fördelning å de särskilda anslagen efter de tillämnade åtgärderna har domänstyrelsen lämnat en översikt över en beräknad medelkostnad, grundad på 1931 års stat och under förutsättning att dyrtidstillägg utginge med 10 procent, för skogsstatens nuvarande personal samt denna kostnads fördelning å den kvarvarande organisationen och de överflyttade arbetsuppgifterna. Av översikten framgår, att domänverkets årliga personalkonto komme att, som en följd av överlämnandet av ifrågavarande arbetsuppgifter, minskas med omkring (423,000 + 601,000 + 25,000 =) 1,049,000 kronor.

Jag torde nu få lämna en beräkning av kostnaderna för de av mig förordade åtgärderna för indragning och ersättning av personal.

Kostnaderna för övertalig ordinarie personal inom skogsstaten beräknas till en början årligen utgöra:

Befattning	Personal och kostnader, som åbelöpa							
	Lappmarks- skogarna		Ecklesiastika skogarna		Häradsallmän- ningarna		Tillhopa	
	Antal befatt- nings- havare	Kronor	Antal befatt- nings- havare	Kronor	Antal befatt- nings- havare	Kronor	Antal befatt- nings- havare	Kronor
<i>Förvaltande.</i>								
Överjägmästare	—	—	2	22,000	—	—	2	22,000
Jägmästare	7	64,000	17	155,000	2	18,000	26	237,000
Skogstaxator	1	7,000	2	14,000	—	—	3	21,000
Överjägmästarassistent ...	—	—	2	13,000	—	—	2	13,000
Summa	8	71,000	23	204,000	2	18,000	33	293,000
<i>Bevakande.</i>								
Kronojägare	46	153,000	76	254,000	—	—	122	407,000
Summa	46	153,000	76	254,000	—	—	122	407,000
Kontorsbiträde	—	—	2	5,000	—	—	2	5,000
Summa	—	—	2	5,000	—	—	2	5,000
Sammanlagt	54	224,000	101	463,000	2	18,000	157	705,000

Kostnaderna för övertalig icke ordinarie personal inom skogsstaten beräknas utgöra:

Årligt belopp, kronor.

Ersättningsform	Kostnaderna å belöpa			
	lappmarks- skogarna	de ecklesia- stika skogarna	häradsallmän- ningarna	Tillhopa
Förtidspension	39,000	11,500	1,000	51,500
Avskedsersättning i form av livränta...	8,300	2,500	200	11,000
Summa	47,300	14,000	1,200	62,500

Engångskostnad, kronor.

Ersättningsform	Kostnaderna å belöpa			
	lappmarks- skogarna	de ecklesia- stika skogarna	häradsallmän- ningarna	Tillhopa
Avskedsersättning	8,500	5,500	—	14,000

Kostnaderna för den personal å ordinarie eller extra stat inom domänstyrelsen, som, såvitt nu kan förutses, blir övertalig på grund av de beslutade lagändringarna, hava beräknats till en början uppgå till följande belopp för år, nämligen:

för lappmarksskogarna	kronor	4,000
» de ecklesiastika skogarna	»	31,000
» häradsallmänningarna	»	2,000
	tillhopa kronor	37,000.

Motsvarande kostnader för den icke ordinarie personalen inom domänstyrelsen (extra ordinarie och extra) hava beräknats komma att utgå med ett årligt belopp av 4,000 kronor i form av livräntor och ett engångsbelopp av omkring 9,000 kronor, vilka fördela sig sålunda:

		årligt belopp	engångs- ersättning
för lappmarksskogarna	kronor	600	1,350
» de ecklesiastika skogarna »		3,200	7,200
» häradsallmänningarna »		200	450
	tillhopa kronor	4,000	9,000.

De totala kostnaderna i kronor skulle sålunda bliva följande:

	För lapp- marks- skogarna	För de eckle- siastika skogarna	För härads- allmän- ningarna	Tillhopa
Årlig kostnad, som från början utgör...	275,900	511,200	21,400	808,500
Engångskostnad.....	9,850	12,700	450	23,000

De årliga kostnaderna komma att sjunka, i den mån personalen uppnår pensionsåldern eller avlider. Enligt beräkning, utförd på grundval av dödlighets- och livslängdstabeller, komma avlöningar å indragningsstat, förtidspensioner och livräntor till den övertaliga personalen att sjunka på sätt, som framgår av följande tabell, nämligen:

	År 1934	År 1939	År 1944	År 1949	År 1954	År 1959
Årlig ersättning åt övertalig personal i procent av ersättning åt samma personal år 1934	100	80	50	22	6	0.4

Förutom nämnda kostnader komma kostnader att uppstå för pensioner åt ordinarie befattningshavare å indragningsstat. Med hänsyn till att användbara tabeller saknas för beräkning av pensionernas sannolika belopp för en sådan personalgrupp som den förevarande, lämnas emellertid icke någon beräkning av de framtida kostnaderna för ålderspension åt övertalig personal. Dessa kostnader torde på grund av bland annat den förhållandevis låga medellivslängden för skogsmän för övrigt bliva av underordnad betydelse.

I den mån ytterligare personal från domänverket vinner sådan anställning, som, enligt vad jag i det föregående föreslagit, skall föranleda avstående av ersättningsförmåner, komma de nyss angivna kostnaderna att nedgå.

Kostnadernas förhållande till kostnaderna för det av domänstyrelsen i ersättningsfrågan avgivna förslaget framgår av följande jämförelse:

	Årlig ersättning Kr.	Engångs- ersättning Kr.	Summa, beräk- nad som årlig kostnad Kr.
<i>Domänstyrelsens förslag</i>			
Ordinarie personal	788,000	—	—
Icke ordinarie »	42,000	168,000	—
Summa	830,000	168,000	844,000
<i>Av mig förordad förslag</i>			
Ordinarie personal	742,000	—	—
Icke ordinarie »	66,500	23,000	—
Summa	808,500	23,000	810,000

Av jämförelsen framgår, att det av mig förordade förslaget ställer sig något billigare än det av domänstyrelsen avgivna. Den viktigaste anledningen härtill är, att lönerna å indragningsstat av mig föreslagits att utgå efter lägre lönegrupper.

Det nu framlagda förslaget torde medföra en bättre avvägning av ersättningsgarna mellan ordinarie och icke ordinarie befattningshavare, än

vad domänstyrelsens förslag innebär, samtidigt som det i förhållande till styrelsens förslag medför en viss besparing i de totala kostnaderna.

Beträffande utgörandet av kostnaderna för på grund av lagändringarna år 1932 övertalig personal har *domänstyrelsen* anfört följande.

Kostnaderna för den personal, som blivit övertalig på grund av de eklestastiska skogarnas överflyttande till annan administration, borde enligt bestämmelserna i § 69 av den eklestastiska boställsordningen den 30 augusti 1932 (nr 400) bestridas av kyrkofonden. Kostnaderna för övrig, på grund av nämnda lagändringar övertalig personal borde enligt styrelsens förmenande skäligen utgå av särskilda riksstatsanslag. Då domänfonden genom årliga anslag ersattes för den administration av lappmarksskogarna, som nu ankomme på verket, syntes fonden böra med allmänna medel hållas skadeslös även för de kostnader, som den för nämnda skogars administration anställda personalen kunde komma att förorsaka vid organisationsförändringen. Även beträffande häradsallmanningarna vore det enligt styrelsens mening skäligt, att domänfonden befriades från särskilda kostnader för övergångsförfarandet.

I övergångsbestämmelserna för de nya lagarna rörande lappmarksskogarna och häradsallmanningarna hade förordnats, att lagarna skulle träda i kraft den 1 januari 1934. Den av 1932 års riksdag antagna eklestastiska boställningsordningen skulle däremot enligt kungörelse den 30 augusti 1932 (nr 412) träda i tillämpning redan den 1 maj 1933. Det skulle givetvis för domänverket medföra betydande olägenheter i flera avseenden, därest tjänstgöringsområdena måste undergå reglering vid båda dessa tillfällen. Styrelsen förutsatte därför, att regleringen för domänverkets vidkommande skedde samtidigt eller den 1 januari 1934. På grund härav ville styrelsen föreslå, att överflyttning till indragningsstat av all övertalig personal skulle äga rum sistnämnda dag, samt att den ersättning, som domänfonden enligt § 6, mom. 4, lagen den 9 december 1910 om kyrkofond årligen bereddes för skogsstatens bestyr med de eklestastiska skogarna, skulle utgå jämväl för tiden 1 maj—31 december 1933, oavsett den omständigheten, att domänverkets befattning med ifrågavarande skogar upphörde den 1 maj 1933. Några tekniska svårigheter för beräkningen föreläge icke, enär ersättningsbeloppet för år 1933 jämlikt gällande bestämmelser beräknades på grundval av 1932 års verksamhet. Styrelsen hade för avsikt att i sådant fall vid beräkning av det belopp, som skulle för verksamheten under år 1933 tillgodoföras domänfonden ur kyrkofonden, verkställa den jämkning, som kunde föranledas därav, att dels särskilda kostnader för resor och traktamenten under tiden 1 maj—31 december 1933 icke uppstode för de eklestastiska skogarna, dels icke ordinarie personal under samma tid torde anlitas i minskad utsträckning. Den föreslagna anordningen innebure i kostnadsavseende huvudsakligen, att domänfonden för ifrågavarande tid bestrede kostnaderna för den personal, som blivit övertalig på grund av de eklestastiska skogarnas överflyttande till annan organisation, samt bereddes ersättning härför ur kyrkofonden.

Beträffande kostnader för övertalig personal i domänstyrelsen har styrelsen, som ansett indragning av befattningar inom domänstyrelsen icke för närvarande kunna ske, föreslagit, att, i den mån dylika kostnader upp-

stode i samband med den nu ifrågavarande organisationsförändringen, desamma måtte få för den i det föregående angivna personalen bestridas av kyrkofonden beträffande de ecklesiastika boställenas skogar och av särskilda riksstatsanslag beträffande lappmarksskogarna och häradsallmänningarna.

Kammarkollegiet har i denna del anfört följande:

Det föreliggande förslaget, i vad det berörde prästskogarna, avsåge ytterst en tillämpning av stadgandet i 69 § ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 (nr 400). Denna paragraf lydde: »Nödgas domänverket vidkännas kostnad för avlöande av skogsstatstjänstemän, som genom införandet av denna boställsordning bliva övertaliga, skall kostnaden i den omfattning och med belopp, som bestämmas av Konungen och riksdagen, ersättas statens domäners fond ur kyrkofonden.»

Kollegiet delade den mening, som fått uttryck i domänstyrelsens förslag, nämligen att ersättningsbeloppet borde motsvara vad som vid varje tillfälle utginge i avlöning (och pension) åt de skogsstatstjänstemän, som — i den omfattning kollegiet i det följande närmare angäve — på grund av den nya boställsordningens ikraftträdande bleve övertaliga.

Det kunde ifrågasättas, om tiden vore inne för bestämmandet av den ersättning, som enligt 69 § nya boställsordningen borde ur kyrkofonden utgå till domänfonden. Frågan om ersättningens rätta belopp syntes icke kunna tillförlitligen bedömas utan att det åtminstone föreläge såväl definitivt förslag till nyorganisation av domänverket som även utredning huru stor del av vad som kunde komma att bortskäras vore att hänföra till den genom den nya boställsordningen föranledda begränsningen av domänverkets verksamhet. Av domänstyrelsens föreliggande skrivelse framginge, såsom nyss berörts, att frågan om domänverkets organisation för närvarande vore föremål för allsidig prövning. Denna prövning torde alltså få antagas komma att taga hänsyn även till andra anledningar till omorganisation genom personalindragning eller eljest än sådana som sammanhängde med nu ifrågavarande begränsningar i domänverkets arbetsuppgifter. Att det sålunda väntade organisationsförslaget kunde inverka på bedömandet av ersättningsfrågan vore måhända ej uteslutet. Tillämpningen av berörda 69 § syntes också förutsätta ej blott att beslut föregått om vilka befattningshavare befunnits övertaliga utan även att avgörande fallit om övertaliga befattningshavares ansökningar om anställning som stiftsjägmästare, som biträde hos stiftsjägmästare eller som skogsförvaltare i pastoratens tjänst.

Uppenbarligen vore det förenat med betydande — kanske oöverstigligen — praktiska svårigheter om den 1 maj 1933 skulle genomföras indragning av vissa skogsstatstjänster med därav följande omreglering av förvaltnings- och bevakningsområden och den 1 januari 1934 motsvarande åtgärd skulle vidtagas beträffande vissa andra tjänster samt förvaltnings- och bevakningsområden. Å andra sidan skulle det, såsom förut av kollegiet berörts, uppstå betydande olägenheter av att uppsägningen av de befattningshavare, som komme att överflyttas till indragningsstat, dröjde. Under förutsättning dels att uppsägning snart skedde av de befattningshavare å skogsstaten, vilka borde överflyttas å indragningsstat, dels ock att vad kollegiet i det föregående anfört beträffande vakantsatta tjänster vunne avseende, funne kollegiet sig böra understödja domänstyrelsens förslag att överflyttningen å indragningsstat ägde rum den 1 januari

1934. Härav och då de nyinrättade tjänsterna vid förvaltningen av prästskogarna måste antagas komma att tillträdas senast den 1 maj 1933, bleve följden, att de skogsstatstjänster, vilkas innehavare fått någon av de nyinrättade befattningarna, finge uppehållas genom vikarie, eventuellt — nämligen om de ansåges obehövlige — stode obesatta.

Med fog gjorde domänstyrelsen anspråk på att även under tiden den 1 maj—den 31 december 1933 erhålla ersättning för den kostnad, domänverket finge vidkännas för avlöningsändamål, i den mån denna kostnad belöpte å den personal, som bleve övertalig på grund av prästskogarnas överflyttande till annan organisation. I sådant avseende hade domänstyrelsen, såsom nyss nämnts, föreslagit ersättning bestämd enligt 6 § 4 mom. lagen den 9 december 1910 om kyrkofond. Då ifrågavarande lag upphörde att gälla den 30 april 1933 och den domänverkets verksamhet, för vilken ersättningen beviljats, samtidigt nedlades, torde sagda lagrum icke kunna åberopas som stöd för den begärda gottgörelsens anvisande. Där emot syntes stadgandet i 69 § nya boställsordningen giva Kungl. Maj:t och riksdagen befogenhet att — oberoende av huruvida det formliga avförandet ägt rum från domänverkets stat av den personal, som blivit övertalig på grund av införandet av den nya boställsordningen — ur kyrkofonden bereda domänfonden ersättning för avlöande av de skogsstatstjänstemän, som konstaterades bliva övertaliga av nyss angivna anledning. Denna ersättning torde böra utgöras i samma omfattning och efter samma beräkningsgrunder i övrigt som angivits beträffande dem, som komme att överflyttas å indragningsstat. Att det exakta beloppet av ersättningen för dessa befattningshavare ej nu kunde uträknas följde av vad i det föregående sagts.

Beträffande den övertaliga personalen inom domänstyrelsen har kammarkollegiet anfört, att samma skäl, som talade för beredandet å domänfonden av ersättning för kostnaden för övertalig personal å skogsstaten, väl i huvudsak kunde åberopas till stöd för att ersättning bereddades även för övertalig personal å domänstyrelsens egen stat, men då 69 § ekklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932, som omförmälde allenast kostnaden för övertaliga skogsstatstjänstemän, icke lämnade stöd för styrelsens krav på ersättning även för kostnaden för övertalig personal tillhörande domänstyrelsens stat, torde ersättningsförslaget i denna del icke kunna vinna avseende.

Kollegiet har slutligen framhållit, att kyrkofondens skyldighet att bidra till övertalig personals avlöning icke borde ökas därigenom, att personvalet vid överförande till indragningsstat i viss omfattning kunde bestämmas av syftet att i rekryteringsändamål befrämja en gynnsammare åldersfördelning inom domänverkets personal.

Statskontoret, som enligt vad av det tidigare anförda framgår, ifrågasatt, att den övertaliga personalen i viss utsträckning skulle föras å övergångsstat med tjänstgöringsskyldighet, har framhållit, att kostnaderna för personalen å indragningsstat i första hand torde böra bestridas av kyrkofondens medel, enär de förändringar i fråga om förvaltningen av den kyrkliga jorden, som senast vidtagits, vore den viktigaste anledningen till övergångsstatens upprättande. I anslutning till det av statskon-

toret framförda förslaget, att en övergångstid borde förflyta, innan definitivt beslut fattades om personalens framtida fördelning, har statskontoret föreslagit, att under dessa övergångsår en ungefärligen bestämd summa borde tillskjutas av kyrkofonden för bestridande av de kostnader, som uppstått för domänverket genom den ekklesiastiska boställsreformen. Först efter övergångstidens slut torde nämnda tillskott kunna fixeras. Statskontoret har slutligen anfört, att av det anförda torde framgå, att statskontoret vore av den uppfattningen, att åtminstone för närvarande några särskilda riksstatsanslag icke borde anvisas för att täcka de förluster, som för domänverket kunde uppstå på grund av att handhavandet av lappmarkslagen icke längre skulle tillkomma domänverket samt att häradsallmänningarna skulle överflyttas från domänverket till annan administration.

Riksräkenskapsverket har i huvudsak anslutit sig till domänstyrelsens förslag rörande kostnadernas täckande genom bidrag från kyrkofonden respektive anvisande av särskilda riksstatsanslag. Ämbetsverket har funnit skäl till erinran icke föreligga mot domänstyrelsens förslag, att den ersättning, som domänfonden enligt 6 § 4 mom. i lagen den 9 december 1910 om kyrkofond årligen bereddes för skogsstatens bestyr med de ekklesiastiska skogarna, skulle utgå jämväl för tiden 1 maj—31 december 1933, oavsett den omständigheten att domänverkets befattning med ifrågavarande skogar upphörde den 1 maj 1933, särskilt med hänsyn till att motsvarande ersättning för vissa tidigare år varit lägre än vederbort.

Kostnaderna böra i första hand utgöras av domänfonden. Vidkommande sådana kostnader, som förorsakas av överflyttandet av prästskogarna till annan administration, stadgas i 69 § av ekklesiastisk boställsordning den 30 augusti 1932 följande: »Nödgas domänverket vidkännas kostnad för avlönande av skogsstatstjänstemän, som genom införandet av denna boställsordning bliva övertaliga, skall kostnaden i den omfattning och med belopp, som bestämmas av Konungen och riksdagen, ersättas statens domäners fond ur kyrkofonden.» Kostnader, som uppstå i samband med organisationsförändring rörande de enskildas skogar i lappmarkerna samt häradsallmänningarna, synas böra ersättas domänfonden genom riksstatsanslag. Ämbetsverken hava intet haft att i princip invända häremot. Kostnader för övertalig personal, som åbelöpa sistnämnda skogar, uppstå emellertid först under år 1934. Då ersättning för domänfondens kostnader i dessa avseenden under nämnda år på samma sätt som beträffande övriga ersättningsanslag till domänfonden för kalenderåret 1934 böra upptagas först i riksstaten för budgetåret 1934/1935, är anslag å riksstaten för nästkommande budgetår icke erforderligt för ifrågavarande ändamål.

Domänstyrelsens förslag om fördelning av de sammanlagda kostnaderna för övertalig personal inom varje lönegrad och tjänstegrupp med

*Departements-
chefen.*

ledning av antalet övertaliga tjänstemän, som i de skilda grupperna åbelöpa kyrkofonden och riksstatsanslagen, finner jag ändamålsenligt, dock att kostnaderna böra påföras domänfonden, som därefter beredes ersättning ur kyrkofonden eller genom anslag å riksstaten enligt nämnda fördelningsgrunder.

Med anledning av kammarkollegiets uttalande, att kyrkofondens skyldighet att bidra till övertalig personals avlöning icke borde ökas därigenom, att personvalet vid överförande till indragningsstat i viss omfattning kunde bestämmas av syftet att i rekryteringsändamål befrämja en gynnsammare åldersfördelning bland domänverkets personal, vill jag erinra, att, som domänstyrelsen framhållit, överflyttningen till indragningsstat icke lär kunna ske på sådant sätt, att en förbättring av ålderssammansättningen erhålles, utan blott så, att man undviker, att den av lagändringarna föranledda indragningen ytterligare försämrar rekryteringsförhållandena vid verket.

Ett fastställande av det antal befattningshavare inom varje grupp, för vilket kyrkofonden, respektive riksstatsanslagen, har att bereda domänfonden ersättning, torde för närvarande icke böra ske. Det synes lämpligt, att Kungl. Maj:t och riksdagen, efter förslag av domänstyrelsen, årligen fastställer den ersättning, som domänfonden skall ur kyrkofonden och genom anslag å riksstaten beredas för ifrågavarande kostnader.

I den mån personal från domänverket, sedan beslut fattats om avskiljande av övertalig personal, övergår till tjänst hos de organisationer, som övertagit ifrågavarande arbetsuppgifter av domänverket, kunna förändringar beträffande ersättningsskyldigheten uppstå.

Övergår personal, som uppförts å indragningsstat eller erhållit avsked från domänverket, till någon av åsyftade organisationer, bör den fond eller det anslag, som är ersättningsskyldig för övertalig personal åbelöpande ifrågavarande skogar, skäligen få tillgodoräkna sig den minskning i den totala kostnaden för övertalig personal, som härigenom uppstår. Ersättningsanslaget bör sålunda minskas, vilket sker dels genom nedgången i de totala kostnaderna för övertalig personal inom ifrågakommande lönegrader och tjänstegrupper, dels ock genom nedsättning av de för ifrågavarande anslag fastställda repartitionstalen för fördelning av sagda kostnaderna, dock att anslaget i stället påføres ersättning för den kostnad, som uppstår genom att vederbörande personal medges behålla viss del av lön eller ersättning.

Jag finner i likhet med ämbetsverken lämpligt, att den personalreglering, som erfordras inom domänverket på grund av den förändrade administrationen av de ecklesiastiska skogarna, får anstå till den 1 januari 1934, då övriga organisationsförändringar inträffa. Enär domänverket givetvis i huvudsak icke under tiden 1 maj—31 december 1933 kan un-

dandraga sig kostnader för avlönande av personal, som på grund av de ecklesiastika skogarnas överflyttande till annan administration skall såsom övertalig överflyttas till indragningsstat eller avskedas, anser jag i likhet med domänstyrelsen, kammarkollegiet och riksräkenskapsverket skäligt, att domänfonden av kyrkofonden beredes ersättning för dessa kostnader. Ersättningen torde böra utgå i den ordning, kammarkollegiet anvisat. Domänfonden bör sålunda med stöd av bestämmelserna i 69 § ecklesiastika boställsordningen beredas ersättning ur kyrkofonden för de kostnader, domänfonden nödgas vidkännas för avlönande under nämnda tid av den personal, för vilken ersättningsskyldighet åligger kyrkofonden från och med den 1 januari 1934.

I fråga om indragning av övertalig personal inom domänstyrelsen föreligger för närvarande intet förslag utan endast en beräkning av den personal inom styrelsen, som kan anses åbelöpa de särskilda grupperna av skogar. De kostnader, som uppstå för nämnda personal, böra beträffande lappmarksskogarna och häradsallmänningarna bestridas av anslag å riksstaten. Vad angår den personal, som åbelöper de ecklesiastika skogarna, lärare, såsom kammarkollegiet erinrat, kyrkofonden icke vara ersättningsskyldig med hänsyn till innehållet i 69 § ecklesiastika boställsordningen. Då domänfonden likväl synes böra beredas ersättning jämväl för kostnader för sistnämnda personal, anser jag skäligt, att domänfondens kostnader även i detta avseende ersättas fonden genom anslag å riksstaten.

På grund av den ställning, jag tagit till frågan om sättet för avskiljande av övertalig personal från domänverket, saknar jag anledning att närmare ingå på vad statskontoret anfört om kyrkofondens bestridande av här avsedda kostnader.

7. Förteckning över befattningar vid domänverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid detta verk skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen m. m.

Den av mig förordade överflyttningen till indragningsstat av ett antal befattningar vid domänverket påkallar ändring i den av Kungl. Maj:t och riksdagen senast vid 1932 års riksdag (prop. nr 53; R. skr. nr 79) fastställda förteckningen över befattningar vid domänverket, vilkas antal enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid detta verk skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen.

För närvarande äro befattningarnas antal enligt nämnda förteckning följande:

Befattningar, som avses i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet:

generaldirektör	1;
överdirektör	1;

Befattningar, hänförliga till 8:e—15:e lönegraderna i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen:

överjägmästarassistent	13
notarie	2
bokhållare	1
registrator	1
revisor	2
skogstaxator	8
byråjägmästare	3
intendent	1
skogsingenjör	3
skogsskolföreståndare	5
jägmästare	130
sekreterare	1
domänfiskal	1
flottledsingenjör	1
överjägmästare	13
byråchef	5;

Anmärkning. Befattningarna såsom skogsingenjörer skola vid uppkommande ledighet icke återbesättas.

Ur förteckningen bör, i anslutning till det av mig i det föregående tillstyrkta förslaget till reglering av personalförhållandena vid domänverket, från och med den 1 januari 1934 uteslutas det antal befattningar, som skola överflyttas till indragningsstat. I övrigt torde ändring av förteckningen för närvarande icke erfordras. Under hänvisning till vad jag förut anfört beträffande återbesättande av vakanta eller ledigblivande befattningar vid domänverket vill jag förorda, att Kungl. Maj:t av riksdagen inhämtar bemyndigande att utfärda de övergångsbestämmelser, som med anledning därav må bli erforderliga.

Det bemyndigande, som jämlikt riksdagens skrivelse den 16 mars 1932, nr 79, lämnats Kungl. Maj:t att, i den mån så prövas lämpligt, dels vid uppkommande ledighet å befattning inom 8:e—12:e lönegraderna i omnämnda avlöningsreglemente antingen tillsvidare hålla densamma vakant eller ock utbyta befattningen mot tjänst inom lägre lönegrad, dels ock inom berörda lönegrader utbyta viss befattning mot annan av samma lönegrad, torde givetvis fortfarande gälla.

Den 1 januari 1934, då den personal inom skogsstaten, som blivit övertalig på grund av de ifrågavarande ändringarna i skogslagstiftningen,

lämnar domänverket, måste en omreglering av samtliga tjänstgöringsområden inom domänverket företagas. Det är sannolikt, att den ändring av domänverkets inre organisation, som torde komma att föreläggas nästa års riksdag, kommer att medföra ytterligare reglering av distrikt, revir och bevakningstrakter. Givetvis vore det för verkets drift synnerligen olämpligt, därest två omfattande regleringar företagas med endast ett års mellanrum. Med hänsyn härtill bör den reglering, som genomföres från den 1 januari 1934 ske på sådant sätt, att någon ytterligare större omläggning i fråga om indelningen i tjänstgöringsområden, såvitt möjligt, icke behöver företagas som en följd av statsmakternas prövning av domänverkets inre organisation. Hinder torde alltså ej böra möta för Kungl. Maj:t att från den 1 januari 1934 provisoriskt fastställa den indelning av landet i tjänstgöringsområden, som föranledes icke blott av de inträffade förändringarna i landets skogliga administration utan jämväl av den ändring beträffande domänverkets inre organisation, som är att förvänta. Regleringen av tjänstgöringen från sagda dag för den ytterligare personal, som till följd härav kan komma att bliva övertalig, torde ävenledes, i avvaktan på riksdagens beslut, provisoriskt verkställas av Kungl. Maj:t.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t **Hemställan** måtte föreslå riksdagen att

1:o besluta, att från och med den 1 januari 1934 skall till indragningsstat för domänverket utan tjänstgöringsskyldighet överflyttas följande antal ordinarie befattningshavare vid domänverket, nämligen 2 överjägmästare, 26 jägmästare, 3 skogstaxatorer, 2 överjägmästarassistenter, 2 kontorsbiträden och 122 kronojägare; med rätt för Kungl. Maj:t att, i enlighet med av mig angivna riktlinjer för avskiljande av övertalig personal, meddela beslut i avseende å vilka befattningshavare, som skola överflyttas å indragningsstat;

2:o godkänna följande grunder beträffande avlöningsförmåner för å indragningsstat jämlikt 1:o uppförda befattningshavare:

1. Befattningshavare å indragningsstat äger åtnjuta avlöning med belopp, som skulle hava vid överflyttningen till indragningsstat tillkommit honom med tillämpning av den före den 1 januari 1921 gällande lönestaten för domänverket, samt pensionsrätt enligt för domänverket före nämnda dag gällande pensionsbestämmelser.

Därest befattningshavare, som överflyttats till indragningsstat mot åtnjutande av avlöning enligt be-

stämmelserna i första stycket av detta moment, erhåller annan ordinarie befattning å rikets, riksdagens eller kommuns stat, skall han vara skyldig att helt frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag.

2. Befattningshavare, som omedelbart före överflyttningen till indragningsstat åtnjutit lön enligt det provisoriskt gällande avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket, må, därest han före den 1 december 1933 anmält sig villig att, med avstående av honom jämlikt mom. 1 första stycket tillkommande avlöningsförmåner, underkasta sig de i andra, tredje och fjärde styckena av detta moment angivna bestämmelser, åtnjuta lön enligt nämnda provisoriska avlöningsreglemente samt pension enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 323) med bestämmelser för ordinarie tjänstemän vid domänverket i fråga om rätt till pension m. m. med däri sedermera gjorda ändringar, dock att befattningshavare, som vid överflyttningen till indragningsstat åtnjutit lön enligt någon av lönegrupperna A, B eller C, skall uppbära lön enligt lönegrupp A, samt att befattningshavare, som vid nämnda överflyttning åtnjutit lön enligt någon av lönegrupperna D, E, F eller G, skall uppbära lön enligt lönegrupp B.

Befattningshavare, som erhåller allmän eller enskild tjänst, stadigvarande uppdrag eller annan fast eller tillfällig arbetsanställning, är skyldig att omedelbart till domänstyrelsen anmäla förhållandet med angivande jämväl av den inkomst av anställningen, som han åtnjuter. Befinnes befattningshavare hava underlåtit att senast tre månader efter anställningens början verkställa sådan anmälan, må Kungl. Maj:t besluta, att befattningshavarens avlönings- och pensionsförmåner å indragningsstaten skola utgå enligt före den 1 januari 1921 gällande bestämmelser.

Befattningshavare, som erhåller tjänst, uppdrag eller anställning som nyss sagts, är skyldig att, såvida summan av avlöningsförmånerna å indragningsstaten och inkomsten av den nya anställningen över-

stiger den avlöning befattningshavaren omedelbart före överflyttning till indragningsstat åtnjutit, avstå två tredjedelar av det överskjutande beloppet, dock högst avlöningsförmånerna å indragningsstaten.

Med inkomst av tjänst, uppdrag eller anställning förstås i detta sammanhang avlöning, arvode, traktement, sportler och annan förmån i penningar, bostad eller annat, som utgått för tjänsten, med avdrag för direkta utgifter för inkomstens förvärvande;

3:o) dels medgiva, att å indragningsstat jämlikt 1:o) överförd befattningshavare må, utan hinder av gällande bestämmelser beträffande beräkning av tjänstår för rätt till pension, äga såsom tjänstår i nämnda hänseende tillgodoräkna tid, varunder han tillhört indragningsstaten;

dels besluta, att, därest å indragningsstat uppförd befattningshavare erhåller befattning, som är förenad med pensionsrätt i statens pensionsanstalt, han skall, så länge han är uppförd å indragningsstaten, vara undantagen från delaktighet i sagda pensionsanstalt;

4:o) godkänna följande grunder i fråga om ersättning till icke ordinarie personal, som entledigas på grund av de under år 1932 vidtagna ändringarna i lagstiftningen rörande enskildas skogar i lappmarkerna m. m., de ecklesiastika bostälernas skogar samt häradsallmänningarna:

A. Förutsättningar för rätt till ersättning.

För att kunna erhålla ersättning, som här avses, fordras, att befattningshavaren enligt i vederbörlig ordning utfärdade förordnanden tjänstgjort inom domänverket under sammanlagt minst tre år, varav minst femton månader under åren 1930—1932, samt att han icke erhållit någorlunda motsvarande anställning vare sig i statstjänst eller hos skogsvårdsstyrelse, stiftsnämnd eller pastorat.

B. Ersättningsbelopp m. m.

1. För befattningshavare, som uppnått 40 levnadsår samt tjänstgjort inom domänverket sammanlagt minst 15 år, utgår ersättning i form av *förtidspension*.

Pensionen skall för befattningshavare med 15 tjänstgöringsår utgå med belopp, som motsvarar fyra nion-

delar av lönen enligt A-grupp och högsta löneklass för man samt näst högsta löneklass för kvinna i den tjänstegrupp eller lönegrad, som befattningshavaren vid avskedet tillhör.

För varje ytterligare tjänstgöringsår intill 25 år ökas pensionen med 20 kronor, dock att tilläggsbeloppet skall utgöra 45 kronor för extra ordinarie och extra befattningshavare i tjänstegrupp 7 samt 60 kronor för befattningshavare å extra stat i någon av lönegraderna 9—15.

2. Övriga ersättningsberättigade befattningshavare beredas *avskedsersättning* med belopp, som för varje påbörjat tjänstgöringsår till och med sex utgör en sjättedel av årsinkomsten av den förlorade anställningen. För varje ytterligare tjänstgöringsår till och med nio utgår ersättning med en fjärdedel av årsinkomsten, för varje därpå följande tjänstgöringsår till och med tolv med en tredjedel av årsinkomsten, samt för varje ytterligare tjänstgöringsår till och med femton påbörjade år med två femtedelar av samma årsinkomst. För varje barn under 16 år skall utgå tilläggsersättning med 200 kronor.

3. Med årsinkomst, som omförmäls i mom. 2, förstås hälften av befattningshavarens inkomst av anställningen under tiden 1 januari 1932—31 december 1933 eller, om anställningen omfattat endast en del av nämnda tid, ett års inkomst av anställningen, beräknad till tolv gånger den genomsnittliga månadslönen under den del av berörda tid, som anställningen omfattat, dock att för extra befattningshavare skall, beträffande tjänstetid som överstiger sex år, med årsinkomst förstås den inkomst, som skulle hava utgått till befattningshavaren, därest han varit extra ordinarie tjänsteman. I fråga om befattningshavare, som under sagda tid åtnjutit tjänstledighet på grund av sjukdom, skall anses så, som hade befattningshavaren varit i full tjänstgöring under sagda tid.

4. Avskedsersättning till befattningshavare, som innehar mer än nio tjänstgöringsår, skall utgå i form av livränta, därvid ersättningsbeloppet ökas med 10 procent.

5. Till befattningshavare, vilkens tjänstgöringstid icke överstiger nio år, utbetalas avskedsersättningen i följande ordning. Vid avgången ur tjänst utbetalas

ersättningen, i den mån den icke överstiger en årslön. Överskjutande ersättningsbelopp utbetalas ett år efter avgången, dock att uppskov med utbetalning av belopp, understigande 100 kronor, icke skall äga rum. Om ersättningsberättigad, som i detta moment avses, så önskar, må avskedsersättning, ökad med 10 procent, tillgodokomma honom i form av livränta.

6. Livränta, som utgår enligt förenämnda grunder, skall beräknas med ledning av det förhöjda kontantbeloppet och de till förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt såsom bilagor fogade tabellerna III och IV samt utbetalas i samma ordning som förekommande lön å indragningsstat och förtidspension.

7. Befattningshavare, som tillerkänts ersättning i form av förtidspension eller livränta, är skyldig att, då han erhåller anställning i statstjänst eller hos skogsvårdsstyrelse, stiftsnämnd eller pastorat, omedelbart till domänstyrelsen anmäla förhållandet med angivande jämväl av den inkomst av anställningen, som han åtnjuter. Befinnes befattningshavaren hava underlåtit att senast tre månader efter anställningens början verkställa sådan anmälan, må Kungl. Maj:t besluta, att den befattningshavaren tillerkända ersättningen icke vidare skall utgå.

Därest befattningshavare, som tillerkänts ersättning i form av förtidspension eller livränta, erhåller sådan anställning, som i första stycket av detta moment nämnts, skall han vara skyldig att, såvida summan av ersättningen och inkomsten av den nya anställningen överstiger den avlöning befattningshavaren omedelbart före avskedstillfället åtnjutit, avstå två tredjedelar av det överskjutande beloppet, dock högst förtidspensionens eller livräntans belopp.

Befattningshavare, som tillerkänts avskedsersättning i annan form än livränta, skall, därest han erhåller någorlunda motsvarande anställning vare sig i statstjänst eller hos skogsvårdsstyrelse, stiftsnämnd eller pastorat, vara skyldig avstå den del av ersättningen, som vid den nya anställningens början icke utbetalats.

8. Närmare bestämmelser angående ersättningsbeloppens bestämmande m. m. ävensom erforderliga före-

skrifter rörande ersättnings utbetalande meddelas av Kungl. Maj:t;

5:o) besluta, att antalet av följande befattningar vid domänverket skall från den 1 januari 1934 utgöra:

Befattningar, som avses i 1 § 1 mom. av avlöningsreglementet för tjänstemän vid domänverket:

generaldirektör	1
överdirektör	1;

Befattningar, hänförliga till 8:e—15:e lönegraderna i den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen:

överjägmästarassistent	11
notarie	2
bokhållare	1
registrator	1
revisor	2
skogstaxator	5
byråjägmästare	3
intendent	1
skogsingenjör	3
skogskolföreståndare	5
jägmästare	104
sekreterare	1
domänfiskal	1
flottledsingenjör	1
överjägmästare	11
byråchef	5;

Anmärkning. Befattningarna såsom skogsingenjörer skola vid uppkommande ledighet icke återbesättas.

6:o) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser och tillämpningsföreskrifter, som vid genomförande av ifrågavarande personalindragningar vid domänverket må erfordras.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.

Bilaga.**Exempel på verkningarna av föreslagna bestämmelser om ersättning till entledigad, icke ordinarie personal vid domänverket.**

1. En extra jägmästare, som är 33 år gammal och tjänstgjort inom verket under en tid, som sammanlagt uppgår till mellan 3 och 4 år, erhåller vid avskedet en *avskedersättning* av 3,000 kronor.

Avskedersättningen kan av befattningshavaren utbytas mot en *livränta* av 215 kronor.

Årslönen utgjorde vid avskedet omkring 4,500 kronor inklusive dyrtidstillägg.

2. En extra kronojägare erhåller under samma förutsättningar vid avskedet en *avskedersättning* av 1,500 kronor.

Avskedersättningen kan av befattningshavaren utbytas mot en *livränta* av 110 kronor.

Årslönen vid avskedet utgjorde omkring 2,200 kronor inklusive dyrtidstillägg.

3. En extra jägmästare, som innehar 35 levnadsår samt mellan 6 och 7 effektiva tjänstgöringsår i domänverket, erhåller i *avskedersättning dels* vid avskedet 4,900 kronor, *dels* ett år senare 1,200 kronor, eller sammanlagt 6,100 kronor.

Avskedersättningen kan av befattningshavaren utbytas mot en *livränta* av 450 kronor.

Årslönen utgjorde vid avskedet omkring 4,900 kronor inklusive dyrtidstillägg.

4. En extra kronojägare erhåller under de i punkt 3 nämnda förutsättningarna *dels* vid avskedet en *avskedersättning* av 2,400 kronor, *dels* ett år senare 600 kronor, eller sammanlagt 3,000 kronor.

Förvandlad till *livränta* utgör ersättningen 220 kronor.

Årslönen vid avskedet utgjorde 2,400 kronor inklusive dyrtidstillägg.

5. En extra ordinarie eller extra jägmästare, som är 37 år gammal och tjänstgjort inom domänverket under sammanlagt mellan 9 och 10 år, erhåller vid avskedet en *livränta*, som uppgår till omkring 810 kronor.

Årslönen utgjorde vid avskedet 5,250 kronor inklusive dyrtidstillägg.

6. En extra ordinarie eller extra kronojägare skulle under de i punkt 5 nämnda förutsättningar erhålla en *livränta* av 390 kronor.

Årslönen utgjorde vid avskedet för denne 2,500 kronor inklusive dyrtidstillägg.

7. En extra ordinarie jägmästare, som innehar mer än 14 verkliga tjänstgöringsår men icke uppnått 40 års ålder, erhåller vid avskedet en *livränta* av omkring 1,800 kronor.

Årslönen utgjorde vid avskedet cirka 6,000 kronor inklusive dyrtidstillägg.

8. En extra ordinarie kronojägare erhåller under de i punkt 7 nämnda förutsättningarna en *livränta* av 860 kronor.

Årslönen utgjorde vid avskedet omkring 2,800 kronor inklusive dyrtidstillägg.

9. En extra ordinarie jägmästare, som innehar 16 verkliga tjänstgöringsår, svarande mot en medelålder av 45 år, erhåller en *förtidspension* av omkring 2,800 kronor.

Lönen vid avskedet utgjorde 6,400 kronor inklusive dyrtidstillägg.

10. En extra ordinarie kronojägare erhåller under de i punkt 9 nämnda förutsättningarna en *förtidspension* av omkring 1,300 kronor.

Lönen vid avskedet utgjorde omkring 2,950 kronor inklusive dyrtidstillägg.

Anmärkning. Avlöning har beräknats utgå för icke ordinarie jägmästare enligt D-grupp och för icke ordinarie kronojägare enligt C-grupp. De i förestående exempel angivna beloppen för avskedsersättning, livränta och förtidspension hava angivits i avrundade tal.